

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K., pol leta 4 K. in za četr leta 2 K. Češki hodil sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dogni do odpovedi. — Udej „Katalškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, sprejemamo naročnino, inserati in reklamacije.

Kačerata se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglaške primeren popust. V oddelku „Mala nazadna“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torča oponitne. — Nezavite reklamacije so poštnine prostne.

Pripravljeni za odpor.

Med nemškim narodom se je na umetem način napravilo razburjenje. Vzbuđili so ga ter ga nепrestano netijo, podpihujejo in vzdržujejo nemški Volksstagi, na katerih imajo glavno in edino besedo ne avstrijski domoljubi, marveč zagrizeni vsenemški hujščaki.

Vlada bi temu razburjenju bila lahko kmalu storila konec, če bi bila preprečila vsenemško protislovansko in protiavstrijsko hujškarijo. Tega pa pogumni Seidler in brumni Toggenburg nista storila, temveč sta pred vsenemškimi hujščaki televnila na kolena. Seidler je vsenemškim požeruhom obljubil, da bo nenasitljivemu vsenemškemu želodcu pripravil — mastno kosilce, ki ga bodo plačali Čehi in Jugoslovani. Kakor lačna žival kriči, dokler se ji ne da hrane, tako tudi vsenemški zagrizenci tulijo naprej, dokler ne bo zadovoljena njihova samogolnost. Tako se vzdržuje „veliko razburjenje“ med nemškim narodom.

Nemškonacionalna politika, ki jo sedaj vodi in tira nagajka Wolfa in vsenemcev, se je pokazala za docela nesposobna, da bi rešila avstrijsko vprašanje. Avstrijska ustavna preosnova mora priti, ker je nedokončljiva nujnost. Izvršiti pa se mora ta preosnova na temelju istega glavnega načela. Nemci pa tegata nočejo. Enega in istega glavnega načela za vse avstrijske dežele nočejo priznati in pripustiti. Nemci na Českem zahtevajo za se narodno samostojnost in razdelitev dežele. Nemci na Štajerskem in Koroškem pa nočejo nič slišati o kakšni narodni samostojnosti Slovencev in razdelitvi Kronovin v slovenski in nemški del. Kako se naj torej izvrši prepotrebna preosnova in tako težko pričakovano prenovljene Avstrije, še bo edino merodajna nemška želja in zahteva?!

Naši in češki poslanci so dne 7. majnika izdali skupen oklic na jugoslovanski in češki narod, v katere z največjem ogorčenjem ugovarjajo proti vsem poizkusom vlade, da brez sodelovanja naših narodov

in proti njim z naredbami izpremeni davno preživele in od narodov nepriznano ustave; posebno ugovarjajo, da se sedaj osnujejo od nemških zagrizencev izsiljena okrožna glavarstva na Českem. Obenem ugovarjajo proti napovedi državnopravnega odcepiljenja slovenskih dežel od celokupnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov; zakaj namen te odcepitve je ponemčevanje Slovencev in nemški napad in naval na Jadransko morje.

Jugoslovanski in češki poslanci izražajo svoje ogorčenje nad tem, da se vladai upa to ukreniti v najusodepolnejšem trenutku svetovne vojne in da nam na naše zahteve po samoodločbi, po politični samostojnosti, ki so obenem zahteva vsega omikanega in demokratičnega sveta, odgovarja s samovlaščno samovoljnostjo, ki ne prinese ne miru ne možnosti prijateljskega sodelovanja narodov, kakor si ga vsi želimo, temveč bo začetek bojev, kakoršnih tu še ni bilo in ki morejo biti dalje segači, nežo slutijo njihov povzročitelji sami: Odgovornost za posledice pada v prvi vrsti na vladu, katera je s tem svojim korakom iznova pokazala pred vsem svetom, da Avstrija ne more nositi imena pravne in ustavne države in da se nikomur odgovorna vlast maloštevilnikov in vlasta uradnikov pod pritiskom in s sodelovanjem enega dela nemškonacionalnih poslancev upa ubiti glas parlamenta, izvoljenega na podlagi splošne volilne pravice.

Jugoslovanski in češki narod ne priznavata nikdar in v nobenem slučaju nobene nasilne uvedbe, nobene kakršnekoli enostranske upravne odredbe, — temveč jih odklanjata z največjim ogorčenjem; odklanjata pa tudi vsako odgovornost za nadaljnji razvoj in združena vztrajata v boju proti samovladstvu in nadvlasti ter v borbi za demokracijo, svobodo, za pravico samoodločbe in za svojo politično samostojnost. Ne bojimo se nobenega nasilja.

Tako so torej naši poslanci v zvezi s češkimi sprejeli boj, ki jim je ga vsilil Seidler, suženj vse-

nemško zagrizenosti in pohlepnosti. Za nasimi poslanci stoji ves naš narod kakor eden mož. Nadvlaste enega naroda nad drugimi v Avstriji ne trpimo več. Kot enakopravni in enakovredni z nemškim narodom hočemo živeti. Zahtevamo, da se to, kar se namenava dati Nemcem na Českem, kjer ni začelo nobene dejanske potrebe in upravičenosti, da Slovencem v vseh pokrajinih, kjer stanujejo in kjer so za to veliko bolj ugodna tla nego na Českem, zlasti na Koroškem in Štajerskem. Poizkus, odcepiti Slovence od Hrvatov in Srbov, zavračamo z vso ogorčenostjo ter se bomo še bolj nego prej vojskovali za uresničenje naše Jugoslovanske deklaracije, zahtevajoče ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno samostojno in neodvisno državo pod habsburškim žezлом. Ne bojimo se nobenih groženj in nobenega nasilja. Vsaka vlast, ki je protivnica naših stremljenij, naj se imenuje Seidler ali kakorkoli; se bo prepričala in kmalu občutila na lastnem telesu, da je Jugosloven junak tudi na političnem bojišču.

Pravica slovenskega jezika.

Citatelj, citateljica!

Gotovo se veseliš, da je med Slovenci posebno na Štajerskem vse tako navdušeno in složno za Jugoslavijo. Časopis je ti govori iz srca. Ponosen si na naše voditelje, zlasti poslane, da vsi tako odločno proglašajo prava politična in državninska načela, ki so ob enem tudi tvoja, ker so jugoslovanska. Če vidis, kako ogromno delo imajo in veliko naloži izvrsiti, bi jim rad pomagal in šel na roko. Podpisal si že jugoslovansko deklaracijo in pobral podpis v okolici. Sedaj pa ne veš kaj začeti. Bereš časopise, pri vsemi številki se nanovo navdušiš; rad bi storil kaj velikega.

A stori nekaj malega, izpolni nekaj, kar je tebi lahko, kakemu poslancu in mnogemu drugemu morda težje, pa bo veliko delo. Ti ne znaš nemški. Vsak rojak, tudi tisti, ki zna nemški, ima pravico: nemški ne znati. On lahko zahteva od uradov, pri železnici in pri pošti, da se mu postreže na sloven-

LISTEK.

,Pranger“

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Zenski spol je rešen motoza dolgoveznih načitnic navdušeno plosknil, gospodje so zadovoljno kimali in poplaknili vsled govora osušena grla. Le g. župan ni ne kinil pohvalno, ne pil, ampak klaverno počarjeno je sklonil glavo. Neštetokrat mu je udarila ta St. Peter proslavlajoča pesem v baritonu na uho, pa nikdar se mu ni zapičilo besedelo tako ostro globoko v župansko srce kot na velikonočni pondeljek, dne 11. aprila leta 1882. Prvič tedaj so ga dredgnile v občutljivo žilico ponosa besede te pesmi: Sveti Petra ti si vas! Torej — vas, ne — trg, mu je brne, po duši in nagibal je glavo še globokeje na prsi.

Sledile so tej himni druge veseljaške, vse je pele. Fantje in picevi siromaki in prostaki so odgovarjali iz ljudske sobe veseli gospodi, le župan je molčal, prezidaval je globoko zevajoči jarek med vasjo in — trgom.

Rajajočo družbo je osupnil županov molk, mernili so, da ga je opahnilo vino in da bo običajno zadrževal. Glavo kloneči župan pa se je še potopil bolj globoko v brezno razlike med vasjo in trgom — pozabil je, da je v družbi in zamrmrati pol glasno slišno:

„Torej vas — vas — vas . . .“

Vsi so se spogledali, o čem da sanjari vaška glava, nikoč ga ni razumel razen bistroumnegata pačdarja.

Po spoznanju županove dušne boli si je nategnil lečnik ostanki las, pobrunkal s prsti desnice po glavi, sunil z nogo pod mizo zamišljenega župana in mu pokinil na stran. V kotu posebne sobe mu je šepetal dolgo na uho.

Padarjeve besede so se zasajevale pomirjevalno in veselo na omračeno županovo dušo. Kot jutranja zarja se je zadovoljno nasmehnil, segel globoko v žep in namignil krčmarju. Gostilničar je stisnil ta ponujeni mu bankovec ter odhitel v klet. Župan in padar sta se nasmihala; ostala gospodska družba je pa obmolknila v nestrnjem pričakovanju: kaj da bo prinesel in pritrosil iz kleti krčmar? Vrnil se je rani Karl v posebno sobo s kar polnim škafom na glavi. Posode pa ni odložil pred radovedno gospodo, — ampak soper je z njim v drugo izbo med prostake. K skupni mizi je zbral 14 krepkih fantov, vabeč jih k brezplačni pijači.

Fantje so posušili polni škaf med petjem in v riskom v dobruri. Gostilničar ga je napolnil v druge na županov račun.

Ko so pa posrkali picevi že blizu polovico drugega škafa, je stopil med nje padar, jih premotril od pet do glave, zamahnil z roko v posluh in jih nagonvoril:

„Fantje! Šentpetersko korajžna kri se pretaka po vaših žilah.“

Nagovorjeni so se podrgnili nehote po stegnih, hoteč se prepričati lastnoročno o pretoku hrabrostne krvi. Padar je napravil gostilnički oddih, da bi še použgal poslušalce v radovednosti ter nadatival:

„Korajže imate za 20 takih trgov, kakor je Podsreda, pa vendar ste samo vaščani te Šentpeterske fare. Ko še ni bilo ne mene, ne vas, ko je še počivava-

la moja in vaše duše v božjih rokah, je bil tudi nasepi St. Peter trg, ne — vas!“

Padar se je vnovič oddahnil, da bi polovil zarači govorniške navdušenosti pojemanjočo sapo. Sunil je po zraku proti ničesar sluteči Podsredi in viknil:

„Podsrečani so nas oropali tržanstva, ker so nam počutili prangerja, s katerim se bahavo ponašajo danes klub svojim slavnatim streham. Fantje; Pri moj duš! Se tretji škaf vina, še četrtiga in petega dobite zastonj, ako spravite še nočoj podsrečega prangerja na njegov prejšnji očetovski dom v St. Peter.“

Misljam, da ni žel kmalu kak general, govoreč pred bitko svojim vojakom, toliko boj, kri in celo — smrt prezirajočega vspeha nego ravno padar, ko je pozval na osvetno mladeničko Šentpetersko kri.

Po končanem nagovoru so škrtnili fantje jezno z zobmi, stisnili grozeče pesti proti Podsredi ter se razšli po voz, konje, krampe, kolce in verige. Pri pogledu na to fantosko udano navdušenost za priboritev oropanih pravic se je oveselil župan, objel pa'darja in zakrožil pevajoče, kar je bilo redkokedaj, ono svojo:

„Le enkrat, enkrat le,
le enkrat se živil.“

Za napad odločeni prostaki so se oboroževali; ministri in gospodski generali pa so popivali objemačjoč se na račun zmage, osvojitev tržnih pravic, časti in prednosti. Fantje so pripeljali voz in vpregli par konj. Popili so preostalo polovico drugega škafa, začukali iz jednega grla, sedlo jih je 14 na voz in oddržali so v smeri proti Podsredi.

(Dalje prihodnjih.)

ske prošnjo in če imajo kaj govoriti, da govor ž njen v njegovem jeziku. Tem večjo pravice imas in lažje storis to ti, ki nemški v resnici ne znaš. Ti si v ugodnejšem položaju kot oni, ki zna nemški. Kak dober Slovenec, ki zna nemški, pa je malo strahoperen, si misli, kadar ima opraviti v kakem uradu, v katerem sedi kak nenačljenjen uslužbenec: morebiti ta ve, da jaz znam nemški in začne torej nemško. Ni prav storil, zatajil je svoj jezik. A njemu bi skoraj se lažje odpustilo kot tebi, če skušaš nemški govoriti, jezik pa, ki je tvoj materni in edini občevalni pa zatajiš. Ti, ki ne znaš nemški, imas še posebno pravico, nemški ne znati, ti s svojo slovenščino prideš dosti dalje kot oni, ki zna nemški. Imas posebno pravico zahtevati v uradu, da se uljudno slovensko s teboj govoriti in se ti izroče in dostavijo slovenske listine. Če bi samo vsi tisti, ki nemški ne znaš, to zahtevali, do česar imajo posebno pravico, kje bi ž m. bili daleč naprej.

Tako tvoje obmašanje se daleč ni kako izzivane. Pač pa je predzrost, če nemčurški nastavljenec v slovenskem kraju misli, da ima pravico slovenski ne znati. Ako je nastavljen pravi Nemec, ki slovenski res ne zna, tedaj ima pravico slovenski ne znati, dokler se slovenščine ne nauči. A on ne spada niti en dan na tako mesto, ker urad je radi ljudstva, n. ljudstvo radi urada. Nemec malokateri slovenski zna, ker se slovenščine ne more naučiti, dasi ima morda dobro voljo. To so le nemčurji, ki slovenski znaš, pa se delajo, kakor da je ne znaš. Na shodu v Št. Janžu je neka žena rekla za odhajajočimi Nemci: To so Italijani, pojdimo nad nje! Nek Gol, ki drugače slovenski noče znati, jo je hitro razumel in zahteval od orožnika, naj jo zabilježi, česar seveda ni storil. Če je kaj žaljivega, nemčur hitro razume.

Seveda je velik razloček med nemškutarjem in dobrim Slovencem, ki se pa iz strahu pred neprikljami in iz miroljubnosti trudi v gotovih slučajih govoriti nemški, sprejeti nemško listino. Prvi je izdajalec slovenske stvari, drugi jo je pa zatajil. Prvi je Jadež, drugi je Peter. Prvi se ne poboliša, drugi se pobolišajo. Ce se vsi Petri pobolišajo, dobi naša slovenska zemlja čisto druge, res slovensko lice. Delo je majhno za posameznika, a v celoti je doseženo in opravljeno velikansko delo. Govori slovensko, imas pravico nemški ne znati; zavrn vsako samonemško listino iz istega vzroka. Vsak naj to stori in upoštvanu bomo bolj kot sedaj.

Pa vprašaš, kaj je za narod pridobljeno, če jaz v uradu in n. pr. na pošti zahtevam slovenske poštne vrednote in recepise, oziroma dvojezičin, slovenskih takoj n. uradnika, če ni naš, ne bom spreobnil, da bi rajše Slovencem postregel. Toda misli da lje. Ce mi vse pošte in urade preplavimo z zahtevo po dvojezičnih tiskovinah (morali bi jih dati brez zahteve), bo izdaja slovenskih vrednot proti samonemškim prišla v nasprotno razmerje, kakor je sedaj. In tam gori na višjem mestu, kjer se skrbi za založbo tiskovin, bodo gleđali, če se bo izkazala kot potrebna vedno večja izdaja slovenskih tiskovin. Vedno bolj nas bodo vpoštivali, k čemur bo pripomogla naša začetnost v podrobrem delu. Videli bodo, da nas je naenkrat toliko, izginili bodo samonemško govoreci in četeči uradniki.

Kmalu bo zopet ljudsko štetje. Tedaj je sveta dolžnost vsakega Slovence, da napove slovenski kot materni in občevalni jezik. Če ti zavrneš eno samonemško ti vročeno ali dostavljeno ti listino, storis tako važno delo, kakor če se pri volitvi ali pri ljudskem štetju priznaš za Slovence. Da pa si boš upal, kaki trgovini ali v gostilni, kamor neseš svoj denar, če si že prisiljen iti k nedomačinu, slovenski govoriti, toliko korajže ti prisojam.

Hrvatstvo.

Tisti, ki ne marajo sosednih Slovencev in ne privoščijo narodu prostosti v svobodni jugoslovanski državi, nimajo torej pravih ugovorov, ki bi držali zoper našo stremljenje. Zdi se mi, da sem čul v nekem modrem ugovoru, ki ga je bržas iztuhtala Štajerčeva glava: Slovenci bodo se morali učiti hrvatski jezik. Toda zakaj? Ali se sedaj vsi nemški učimo, ker smo z Nemci v eni državi? Dasi nas tako pitajo z nemščino, se vendor uči, kdor se hoče. In zakaj bi se mi naj hrvatski učili, ko pa Hrvata, oziroma Srba razumemo, on pa nas. To nam zadostuje. Govoril bo pa od Slovencev hrvatski, kdor bo hotel, in od Hrvatov slovenski, kdor bo hotel. Toliko smo si brati, da se dobro razumemo. Dana bo pa v okviru iste države priložnost, priti več med seboj v dotiko. Sedaj se še z bratskim narodom na sejmih ne moremo shajati, ker so meje zaprte.

Je pa tudi prava slast poslušati Hrvata, posebno hrvatskega govornika. Njihov jezik je pol vrlin in govorisko nenavadno blagoglasen. To mu priznajo vsi poznavatelji hrvatskega jezika. Kdor se ni imel priložnosti slišati hrvatskega govornika v cerkvi ali drugače, ta naj si prejkoprej privošči to slast. Ne samo, da ga bo dobro razumel, ampak gorel bo za hrvaščino, še bolj bo hrepel po zedinjenju. Nasí sosed, zlasti tu Nemci, tam Madžari, bi radi rabo slovenskega, oziroma hrvatskega jezika omejili, želijo, da bi postala mrtva jezika, ki se več ne rabi. Toda Bog, ki je jugoslovansko pleme ustvaril in njega jeziku dal tolik čar, nam bi zameril, če bi mi v to privolili. Po geslu: „Pomagaj si sam in Bog ti

bodo pomagal“, hočemo z božjo pomočjo odstraniti vsako tako nevarnost in si zagotoviti meje, da bo tozik, kjer je sedaj doma, ostal domač. Jugoslovanska pesen in molitev in govorica naj se glasi od roda do roda! K temu pripomoči nimamo samo pravice, ampak tudi dolžnost.

Tolažba žalostnim

Napisal A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču.

Kdo je v tem velikem času brez trpljenja? Bore malo je tako srečnih ljudi, ki bi ne čutili gorja, ki ga povzroča vojna. Vsoke palače in šumne mesta premorejo ravnatak malo proti temu kakor skrlatniki na zlatih prestolih. Skrij se, kamor se hočeš, delai kar hočeš, obrni stvar tako ali tako: trpljenju ne utečeš. Kdor gl da in opazuje sedanje svetovno gorje z odprtimi očmi, se mora pač čuditi, da trpeče ljudstvo vse tako mirno prenaša, da jih več ne obnemore, da se jih več ne zgrudi pod neizmerno težo od dne do dne se množčih bridkosti in težav. Poseben pojav je to, recimo, da je milost od Boga, ki še nas vendor ni docela zapustil, dasiravno se mu od dne do dne boji odtegujemo.

Zena je izgubila v vojni moža, mati sina, včasih celo po dva in še več, edina opora so ji bili, ostala je sama z majhno dečico, polje se mora obdelati, gospodarstvo se ne sme zanemarjati, sicer jim grozi lakota, toda pomoči od nikjer. Denarno podporo sicer dobiva, a kaj ji koristi denar, ko pa zanj ne more dobiti potrebnih delavnih moči, ne najnujniših potrebščin za gospodarstvo. Mnogo drugih žen ima vsaj upanje, da se jim vrnejo moži in sinovi, da dobre dopust itd., a naši je odvzet v tem oziru vse upanje — zavest, da nikoli v življenju ne vidi ne moža, ne sina, ta zavest jo muči in tlači kakor mora.

Je li to življenje? Ali bi bilo čudo, če bi preprosta žena v teh razmerah obupala? A vendor jo nekaj drži, nekaj krepi, da ne obnemore, da vstraja. Ta „nekaj je poleg verskega čuta in iz njega izvirajoče tolažbe neprestano delo, s katerim se ukvarja od ranega jutra do pozne noči, kateremu posveti takorekoč vse svoje moči. Ne zaveda se sicer resnice, da je delo življenje, a vendor čuti med neprestanim pehanjem za vsakdanji kruhek, da se vzbuja v njeni notranjosti neka nadnaravna moč, ki je mati potrebeljivosti, tolažbe, poguma in vztrajnosti. Kakor vera, tako je tudi delo velik tolažnik v žalosti. V delu najde pa vsakdo tolažbe v bridkih urah, in to je tudi vzrok, da preprost, delaven človek laže prenaša vsako gorje in vsako nesrečo, ki ga zadene, kakor pa gospodski človek, ki mu življenjska naloga ni delo, ampak samo uživanje.

K preroku Mohamedu je prišla nekoč žena, vsa obupana, polna bridke žalosti zaradi smrti svojega moža. Tolažbe je želela, tolažbe iskala in prosila, a bila je vsaki tolažbi nedostopna. Tedaj ji je nasvetoval Mohamed čudno zdravilo za njen bolest: „Idi in izkoplj v puščavi za žejne popotnike studenec!“ In še dandanašnji občuduje Mohamedanec modrost teh besed — saj se lahko vsakdo prepriča o povoljnom vspehu tega nasveta.

In če vidimo v sedanji vojni dobi toliko gorja, toliko bridkosti, toliko nevtolažljivih dušnih bolečin, tedaj bi človek nehotje nasvetoval enako: Isči tolažbe v delu in doprinašanju dobrih del. In če ti je isoda toliko mila, da ti ni treba delati za sebe, delaj pa za druge, pomagaj revežem in pomoči potrebnim. Uveril se boš kmalu, da Jezusova zapoved o ljubezni pravzaprav ni zapoved in postava, ampak takorekoč jedro njegovega vyzvišenega nauka — pot do sreče.

Ker sta torej vera in delo dva močna činitelja, ki nam pomagata prenašati bolest in žalost, zato najdemo nevtolažljivih oseb največ med verskimi slabici in med bogatimi, brez dela živečimi ljudmi, dočim se z verskim prepričanjem prepojen človek mnogo laže vtolaži in umiri, ker mora „studenc kopati za druge.“

Blagor nesrečnim, ki iščejo tolažbe v veri in v neprestanem vztrajnem delu, gorje pa onim, ki jim postane, ako jih zadene nesreča, le žalovanje cilj njihovega nadaljnega življenja!

Kako zdravimo motno in pokvarjeno vino in sadjevec.

(Po „Kmetovalcu.“)

Dnevno nam prihajajo vprašanja, kako je ravnat z vinom in sadjevjem, ki se letos nenavadno dolgo ne učisti ali ostaja še vedno sladak ter noče pokipeti ali počrni in porjavi. Zaradi tega hočemo tukaj le nakratko pojasniti, kako se ravna s takimi vini, v glavnem pa opozoriti na tista gospodarska navodila in na tiste knjige, iz katerih se lahko vsak natančno pouči o ravnanju z vinskim in sadnim pridelkom. Kajti iz stavljениh vprašanj ni vedno mogoče slediti pravega vzroka pokvarjenosti vina ali moča, ampak to zamore samo posestnik pokvarjenega vina, ki na podstavi njemu natančno poznanih okoliščin iz spodaj navedenih spisov lahko pride na pravi vzrok pogreška in določi tudi način zdravljenja.

Grozde je v minulem, izredno suhem in vročem letu dozorelo prav dobro in si pridobil mnogo sladkorja, kar je zelo ugodno vplivalo na dobroto in siloljanskoga pridelka. Ravno tako je s sadjevjem.

Zaradi velike množine sladkorja so vina močna, nekatera pa še vedno sladka, ker iz različnih vrakov sladkor ni še popolnoma pokipel. Posledica temu je, da se vina in sadni moč navzlid pretakanju še vedno ne učistijo. Izmed glavnih vzrokov je hranjenje vina ali moča v premrzlih prostorih ali kleteh, kadar sploh ne more pokipeti ali se pa pretvarjanje v alkohol vrši le polagoma; sladkor se v premrzlem prostoru pretvarja v težko kipeči sluzni sladkor. Tako vino je treba spraviti v prostor, ki ima najmanj 14 stopinj do 16 stopinj C topline, kjer bo sladkor laže pokipel in vino se bo potem učistilo. Mogoče tudi, da v moču ni sedaj več dovolj močnih kvasnic gliv — zato priporočamo, da se doda moču samočiste kvasne glive, ki jih razpošilja dejelno kmetijsko-kemijsko preskuševališče v Ljubljani. Če kvasne glive v moču ne dobre dovolj dušika, jim pognojimo in sicer s tem, da jim damo v moč v vsakih 100 litrov 10 gramov salmijaka, ki je dušenato umetno gnojilo. Če je pa moč hitro in pravilno pokipel, pa se vendor le ne učisti, je lahko, da to povzroča prevelika množina sluznatih beljakovin in pomanjkanje čreslovine v moču. Čreslovina zakrkne sluznate beljakovine, ki se vsedejo na dno in moč se učisti. Čreslovina se močtu doda v obliki tanina, ki se jo dobri v lekarni.

Natančen pouk, kako se vino čisti, vsebuje „Gospodarsko navodilo“ štev. 20. „Čiščenje in prečiščanje vina.“

Poraba samočistih drož je popisana v navodilu št. 9 „Čiste drože in njih raba v kletarstvu.“

O vinu, ki počrnea ali porjavi, dobimo pouk, kako žnjim ravnat, v navodilu št. 1. „Zakaj vino črni, kaj je temu vzrok in kako se temu odpomore.“

To in še več drugih spisov o ravnanju z vinom in sadjevcem ima v zalogi c. kr. kranjska Kmetijska družba v Ljubljani. Knjiga „Sadno vino ali sadjevec“ pa se dobi v Katoliški Bučvarni v Ljubljani. Cena 2 K 40 v.

Naše žrtve za domovino.

Fantje domačega strelskega polka št. 26 nam poročajo, da je nemila smrt ugrabila poddesetnika Ivana Rožnik, doma iz Starega trga pri Slovenskem gradišču. Bil je v najlepši mladosti, star 24 let. Dne 26. marca je bil težko ranjen od drobca sovražne granate. V par urah je umrl v vojaški bolnišnici v Serenu in je tam pokopan na vojaškem pokopališču. Junak je bil odlikovan z malo srebrno svetinjo, z bronasto svetinjo in s Karlovim četnims križem. Bil je veden vsele narave in na Boga tudi ni pozabil. Njegovim staršem in rodbini izrekajo sožalje vse njegovi prijatelji od 6. stoletje: četovodja Grasic Franc, desetnik Maček Anton, desetnik Čirk Jak, desetnik Pesinovč Ajoz, poddesetnik K. Vrbanjak Jak, poddesetnik Simon Dolenc, strelec Matko Alojz, Al. Rutnik, Prelöžnik Franc, Petrič Jožef, Peteršič Pavel, Tement Mihael, Mikar Mihael in Rokus Rožnik.

Zalostno poročilo smo prejeli od č. g. vojnega kurata iz vojaške bolnišnice dne 6. marca t. l., da je našel v daljini tujini na italijanski zemlji smrt za domovino črnovojnik Alojzij Oman, doma iz župnije Spielfeld. Bil je v 49. letu svoje starosti. Nekdaj je služil tri leta pri 47. pešpolku, a zdaj je bil dodeljen neki trenski koloni. Dne 20. februarja so ga odnesli v vojaško bolnišnico. Ko so mu podelili sveto poslednje olje, je izdihnil svojo blago dušo. Rajni je bil od vseh v občini ljubljen in spošтовan. Bog daj zvestemu možu, blagemu očetu ter vzornemu občanu večni mir!

Dne 10. marca t. l. je zadel sovražni šrapnel ob 10. uri dopoldne v glavo ognjičarja Baumana iz Srednjega Gasteraja v Slovenskem gradišču, in ob enih popoldne istega dne je junak že izdihnil svojo dušo. Odlikovan je bil s srebrno in bronasto križno in s Karlovim četnim križem. Padli je bil od svojih mladih let pošten in dober sin, ud pevskoga društva in Marijine družbe. Bil je potem kot mož na Planini na Kranjskem zopet pri pevskem društvu. Star je bil komaj 36 let. Bojeval se je od začetka italijanske vojne hrabro do zadnjega trenutka. Zapustil je pridno in pošteno ženo in en mesec starega otroka, starše, sestro in dva brata, ki sta se oba na bojnem polju. Brat Leopold je že obiskal grob svojega brata, ki počiva na pokopališču župnije Rai ob Piavi.

Na južnem bojišču je dne 5. aprila t. l. sovražna krogla pretrgala nit življenja vrlemu 22letnemu mladeniču Rudolfu Zelenik iz Župetince pri Štv. Antonu v Slovenskem gradišču. Bil je trikrat odlikovan: s srebrno svetinjo II. razreda, z bronasto svetinjo in s Karlovim križem. Dva in pol leta je bil na bojišču. Starši so bili ponosni na njega, ker je bil vzpridnega mladeniča. Rajnega je vse ljubilo zaradi njegovega tihega in mirnega značaja. Ko je došla žalostna vest, da je Rudolf padel, niso žalovali le oče in mati, brat in sestri ter sosedi, temveč cela župnija. Rajni je bil tudi vrl narodnjak.

Zadet od sovražne krogle je padel na tirolskem bojišču Franček Snolj od domačega pešpolka, doma iz Osek pri Štv. Trojici v Slovenskem gradišču. Še zdrav in vesel je vzel jeseni 1. l. slovo od svoje dobre mamice, očeta in bratov, katerih eden se tudi nahaja na italijanskem bojišču, ter sester. Ni Ti bilo dano, dragi Franček, videti več svojega doma, Že se je pa zato plakilo nad zvezdami!

Zaletno vest so dobili Reberšakovi iz Zverinjaka pri Brežicah, da je njih najmlajši sin Jožef, šele 20 let star, umrl dne 22. aprila v bolnišnici v Pragi. Bil je ranjen na italijanskem bojišču, potem je bil pet mesecov v bolnišnici. Njegov brat Mihael se je boril leta 1914 v Galiciji, a se nič ne ve. *Kje da je.*

Martin Jurgec, doma iz Paradiža pri Sv. Barbari v Halozah je padel na bojnem polju dne 8. aprila 1918. Razmesarjen je ležal do dne 17. aprila pod milim nebom. Sovražna granata mu je utrgala nit mladega življenja. Bil je komaj tretji mesec od doma. Njegov tiki znacaj nam je bil zelo prikupljiv in ostane nam vedno v spominu.

S. Pavel pri Preboldu. Junaške smrti je padel dne 25. oktobra l. l. ob začetku 12. ofenzive, pri kraju Selo na laški fronti tukajšnji posestnik in lesotrezec g. Anton Vasle. Bil je v cvetu svoje moške dobe, star šele 35 let. Zapustil je lepo urejeno posestvo ter mlado vdovo s tremi otročički. Rajni je bil tudi občinski odbornik in svak Šentpavelskega g. načuditelja. Bodil mu lahka zemljica tuja! Nevolažljivi vdovi in zapuščenim otročičem ter sorodnikom pa dal Bog potrebne utehe in tolažbe. Prizadeti rodbini naše sožalje!

Dal je svoje življenje za cesarja in domovino dne 22. marca t. l. Breznik Jožef iz Spodnjih Žerjav pri Sv. Lenartu v Slov. g. o. Vsi, kateri so ga poznali, jekajo za njim. Zapuščen in velike priateljev, katere si je pridobil s svojo priljubljenoščjo.

Vsem padlim slovenskih žrtvam naj sveti neboška luč!

Nova mirovna odredba papeževa.

Papež Benedikt XV. je izdal pismo, ki tako-
slove:

Kmalu se bo končalo četrto leto, odkar smo prevrzeli, kmalu potem, ko se je pričela evropska svetovna vojna, v strahu breme papeštva. Ves ta čas se se množile trajno strahote vojne, namesto da bi ponehavale. Trpljenje našega očetovskega srca voščigled strašnega zla, ki se je pričelo, ni prenehalo niti za trenutek. Čutili smo dejansko in resnično v žaletnih posledicah dogodkov bolest celega sveta, tako da memo reči s sv. Pavlom: „Kdo je bolan, da bi tudi mene ne bolelo? Kdo se pohujšuje, da bi tudi mene ne peklo?“ Istočasno nismo opustili ničesar, kar je bilo le mogoče storiti in smo tako izpolnili, kar zahteva od nas naša apostolska dolžnost, kakor tudi krščanska ljubezen.

Naš položaj je sedaj popolnoma podoben položaju kralja Jozafata, ko je zaklical v veliki stiski: Gospod Bog naših očetov, ti si Bog nebes in Gospod vseh kraljestev in vseh narodov. Sila in moč sta v tvojih rokah, nihče se ti ne more ustavljeni. V naši stiski povzdignemo svoj glas k tebi. Ti nas boš uslušal in nas rešil. O Bog, ti si naše zadnje pribrežališče! Zato se izročamo božji roki, ki vodi srca ljudi in potek dogodkov. Le od njega pričakujemo konca strašne šibe. Povrnili bo svoj mir razteptani zemlji in ponovil med ljudmi gospodstvo ljubezni in pravijo-

Najprej in predvsem pa moramo potolažiti jezo Boga, katerega je razčilila velika popačenost in toliko pregrah. Ponižna in goreča molitev bo učinkovala v teh okolnostih veliko, če se bo opravljala vstrejno in z zaupanjem. Sveta daritev maše pa še bolj učinkuje, da si naklonimo božjo milost, ker prinaša nebeskemu Očetu tistega kot žrtev, ki je daroval samega sebe, da odreši vse, in ki je živel le za to, da je posredoval za nas.

Cerkvi gre dobra pravca, da predpisuje vsem dušnim pastirjem, naj darujejo mašo v gotovih dneh za potrebsčine krščanskega ljudstva. V teh posebnih dneh hoče Cerkev, mati usmiljenja, klicati božje usmiljenje za stiske svojih otrok. Kar je pa sedaj potrebnejšega, kakor da pričneta narodom zopet vladati mir in resnično bratstvo? Zelo važno se nam zdi za to, da naprosimo vse duhovnike, naj istočasno z nami praznujejo mašo na ta slovesen način. S tem pismom začemo ukazujemo, naj dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, zaščitnikov krščanstva, vsi duhovniki darujejo mašo za narod in naj opravijo sveto daritev z označenim namenom. Vsi duhovniki, svetni in redovni, naj vedo, da store nekaj, kar nam je zelo všeč, če ta dan pri sv. daritvi združijo svoje namene z našimi. Katoliško svečeništvo vsega sveta bo darovalo s papežem združeno na vseh oltarjih vsega sveta žrtev sprave in ljubezni in bo delalo silo božjemu Srcu. Okrepilo se bo s tem naše upanje, da vidim izpolnitev želje Davidove, ki je tudi želja in hrenenje narodov. Poljubila sta se pravičnost in mir.

Obletnica deklaracije in Tiskovni dom.

Dne 30. maja bomo praznovali obletnico znamate deklaracije Jugoslovanskega kluba, ki zahteva združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v samostojno državo pod žezлом habsburške vladarske hiše, ker le na ta način postane naš narod prost večstolnega nemškega suženjstva in mu je zagotovljen svoboden

razvoj in obstoj. Misel o samostojni Jugoslaviji je prešnila tekom enega leta ves slovenski narod. Od slovenskega izobraženca pa do priprstega in poštenega slovenskega kmeta in delavca se govori le o Jugoslaviji, ljudstvo jo željno pričakuje in se je veseli, kakor bi že zdaj občutilo blagodejno prostost in svobodo, ki jo bo uživalo v njej.

A nasprotniki Jugoslavije vstajajo na vseh koncih in krajih. Nemci, ki so dozdaj gospodovali nad slovenskim ljudstvom, delajo na vso moč proti njej; nikakor nočajo privoliti, da bi bil Slovence na svoji zemlji svoj gospod. Od vlade zahtevajo, da zatre jugoslovansko gibanje, da preganja slovensko duhovščino in drugo razumništvo kot nositelja jugoslovanske misli, da za Slovence omesti prostost zborovanja, kjer bi ljudstvo zahtevalo svoje pravice, in da strogo nastopa zoper slovensko časopisje, kjer se od dneva do dneva vedno bolj množijo bele lise.

Slovenci! Od Nemcev se nam je napovedala zoper vojska! Gre za naš narodni obstoje. Čakajo nas še težki narodni boji. Pa mi se jih ne bojimo. Ce nas kruto preganjanje leta 1914 ni zlomilo, nas tudi prihodnji boji ne bodo. Zato glavo po konci!

Obletnico jugoslovanske deklaracije moramo povsod slovesno praznovati! 30. maj je za nas zgodovinski dan prve vrste, ki nam je rodil idejo samostnosti in svobode, ki je povzdignil našo narodno samozavest. Tega dneva ne smemo nikdar pozabiti! Prazuje naj se na zborovanjih, obhaja naj se po društvenih zavduševalnimi predavanji. Jugoslovanka misel naj se ravno ob tem znamenitem dnevu še poglobi v ljudsko dušo, naj nared še boj prešine da narodu nobena stiska, nobena težava, noben preganjanje ne more več iztrgati narodnega prepričanja iz sreč.

Ta dan pa hočemo posebno pokazati še tudi svoje pozdravovalnost za narodne namene. Pred vsem priporočamo, da se na dan jugoslovanske deklaracije Slovenci spomnijo na

Tiskovni dom v Mariboru,

ki naj postane na slovenski meji središče slovenske omike in izobraženosti ter nepremagljiva slovenska trdnjava, ki naj odbija sovražne naskoke na slovensko zemljo in prepreči nemški most do Adrie.

Po leta je preteklo, odkar se je raznesel po Slovenskem klic in prošnja za zbiranje prispevkov za Tiskovni dom. Ljudstvo je povsod spoznalo potrebo takega kulturnega središča za Slovence. Z vso pozdravovalnostjo je pošiljalo doneske za svoj novi dom. Oglasilo se je dozdaj že 28 ustanovnikov, ki so darovali po 1000 K. in 82 dobrotnikov, ki so prispevali po 200 K, ter na tisoče drugin rodoljubov, ki so živilovali manjše zneske. Tekmovali so med seboj v nabiranju doneskov: naša vrla duhovščina, velenje veta za narodno probubo slovenskega ljudstva, naše razumništvo, naše slovensko kmetsko ljudstvo, a predvsem pa naša vrla narodna dekleta, ki so organizirana v Marijinih družbah in dekliških zvezah. Cele župnije so postale „ustanovnice“, cele Marijine družbe pa „dobrotnice“ Tiskovnega doma. Hvala in neizbrisna slava vsem dosedajnim darovalcem, pa tudi pridnim nabiralcem in neustrašenim nabirkalkom prispevkov za Tiskovni dom. Bog jim povrni vse te stete!

Vendar pa je še mnogo župnij in okrajev ter na tisoče in tisoče posameznikov, ki se dosedaj niso še pridružili graditeljem Tiskovnega doma v Mariboru.

Slovenci! Povodom obletnice jugoslovanske deklaracije dne 30. maja žrtvujte vsak po svoji moči za Tiskovni dom. Vsak še tako malo dar je dobro došel. Vrla dekleta, agitirajte kakor dozdaj tudi zanaprej za naše prepotrebno kulturno središče! Bog vam bo poplačal Vaš trud in narod slovenski Vam bo ohranil hvaležen spomin!

Dr. A. Jerovšek, ravn. Cirilove tiskarne.

Za Tiskovni dom se pošiljajo prispevki na naslov: Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru. Ustanovniki plačajo 1000 K. a dobrotniki pa po 200 K. Za vse darovalce, žive in mrtve, se opravi mesečno ena sv. maša v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Prvi dar za Tiskovni dom ob obletnici naše jugoslovanske deklaracije je poslal iz bojišča naša narednik Vinko Lašč in sicer 10 K s pristavkom: Bog naj krepi vse, ki delujejo za ojačanje naše krasne slovenske domovine!

Razne politične vesti.

Jugoslovanski minister dr. Ivan vitez Žolger je odstopil, ker ni maral več sedeti s Seidlerjem pri eni mizi in ker ni hotel podpirati Seidlerjevih nemškonacionalnih načrtov proti Slovanom. Žolger je bil eden najbolj sposobnih ministrov. Cesar Karel je pisal vitezu Žolgerju ljubezljivo lastnoročno pismo, v katerem mu naznanja, da ga milostno odpušča z njegovega mesta ter mu izreka za njegovo delovanje svojo zahvalo in popolno priznanje. V znak zahvale je cesar podelil vitezu Žolgerju visoko edikovanje: red železne krone I. razreda. S tem je

sar sam pokazal, da visoko ceni in čista Jugoslovane. V soboto, dne 11. t. m., je cesar milostno sprejel viteza Žolgerja v posebni avdijenci.

Ministrski predsednik Seidler si ne bo več upal pred državnim zborom. To je gotovo. Tudi noben njegov minister se ne bo smel več pokazati pred državnim zbornico. Seidler, ki je poprel slovensko zatrjeval, da bo izvedel samoupravo za vse narode, se je sedaj popolnoma zapisal v senemškim hujškačem in je kar preko visokih glav in preko drugih ministrov proglašil nadvlast Nemcev nad Slovani. Češko deželo hoče razdeliti tako, kot zahtevajo Nemci; naši Slovenci ne mora prideliti k Jugoslaviji, a temveč hoče, da bi tekkel vsenemški most od Hamburga do Trsta po slovenskih tleh. Vse to hoče Seidler izvesti brez državnega zborna, ker ve, da ima zbornica veliko protinemško večino. Slovani, posebno Čehi in Jugoslovani, so sedaj tako trdno sklenili svoje vrste proti Nemcem, da se nam ni prav nič batiti za našo bodočnost. Seidler bo moral iti s svojim ministrstvom, a Slovani bomo ostali v bomo brez njega in brez Nemcev dobili svojo Jugoslavijo, v kateri bomo živeli srečno in zadovoljno mi in naši potomeci.

Čehi oddklanjajo razgovor z dr. Seidlerjem. Ministrski predsednik dr. Seidler je dne 13. maja povabil k sebi na razgovor oba vodilna češka politika poslaneca Staneka in Tuščarja. V pismu na dr. Seidlerja sta pa imenovana izjavila, da se ne marata udeležiti razgovora s sedanjim vladom.

Romanji. Na uro baje v kratkem gredo pogledat na Dunaj in nemškatarski župani in vsenemški mameluki in Štajerčevi bedaki. Tako pišejo iz Ptuja. Ti ljudje hočejo cesarja svariti, da ja ne bodo pritrtili ustavnovitvi samostojne Jugoslavije. Nesli bodo na Dunaj sliko, na kateri bo naslikan strašni jugoslovanski zmaj, kateri hoče požreti uboge Nemce na slovenskem jugu. Grozno je žrelo te pošasti! Slika kaže, kako hoče zmaj, ki ima — o joj — kar tri glave, pogolniti celo Štajersko do Mure in tudi Korosko do začnejočih kmetij, kjer prebivajo Slovenci. Mesta Celje, Maribor, Ptuj in Celje so že med zokmi te strašne pošasti. Cele trume Nemcev, Švabov in nemškatarjev je že pogolnili ta strašni zmaj. Da bi našli svojega Martina Krpana, bodo potovali na Dunaj in sliko o strašnem jugoslovanskem zmaju bodo nosili Štajerčevi backi po dunajskih ulicah. Klicali pa bodo: „Za božjo voljo, pomagajte, pomagajte!“ Da se bodo imena teh slavnih mož ovekovečila, bo „Slovenski Gospodar“ ob priliki prinesel imena Štajerčevih remarjev.

V senemški volkstagu v Mariboru se je preteklo nedeljo izvršil zelo klaverino. Dasiravno so bobnali na vse pretege po mestu in okolici za udeležbo, vendar vsak naš vaški shod glede udeležbe in navdušenja daleč presega to zborovanje vsenemških hujškačev. Na volkstagu je bilo toliko ljudi, kar so četrti kmetje iz Slovenskih goric pripeljajo črešnje na trg. Bili so to uradniki, nekaj plesnjivih nemškatarjev iz okolice, otroci od 8–15 let, komiji, vajenci, in radovedneži vseh barv. Poslednjih je bilo največ. Da so otroci in radovedneži prevladali na zborovanju, se je videlo takoj pri otvoritvi. Celjskega Ambroža, ki je otvoril zborovanje, so pozdravili otroci s svojim tankoglasnim „Heil!“ Govorila sta advokat dr. Mravljak in tirolski profesor Mayer. Obra sta hujškača proti Slovencem in klicala zborovalce na boj proti nemškim Jugoslovom. Kakor se je shod klaverino začel, tako se je tudi klaverino in žalostno končal. Delavska ljudstvo je klicalo: Dajte nam raje kruha, od nasega nemšta ne bomo siti. Ta otrok se je po zborovanju razlila po mestu in kričala pred Narodnim domom in pred Verstovškovo hišo svoj „Heil!“, in tulila pesem „Die Wacht am Rhein“, druge nesrečne pa ni bilo. Nemce je najbolj jezilo, da niso smeli pobijati na slovenskih hišah šipe in napadati Slovence. Vsenemci so flosegli s tem shodom veliko blamajo in edbili od sebe še na stotine tistih, ki so poprej držali z njimi. Ena pa moramo zopei pribiti: Ne zeno besedo niso govorniki ali zborovalci počastili cesarja in cesarsko hišo, temveč so slavili samo Nemčijo, Viljemja in Bismarcka. Žalostno je tudi, da se sme na vsenemških shodih tako grdo sramotiti našo cesarsko hišo, kakor se je to zgodilo na tem vsenemškem zborovanju. — Vsenemci so priredili enak shod na Križevu v Ljubljani na Gornjem Štajerskem in Sterzingu na Tirolskem.

Še eno pismo našega cesarja. Porocila iz Francije pravijo, da je naš cesar pisal še eno drugo pismo, ki je baje še važnejše, nego je bilo ono, ki ga je pisal svojemu svakemu princu Šikstu burbonskemu. V drugem pismu je naš cesar baje izrekel svoje prepričanje, da se mu bo posrečilo pridobiti Nemčijo za to, da bi se sklenil mir pod pogojem, če bi zaveznički svoje zahteve po ozemljju omejili na Alzacijsko-Lorenco. Samoumnevno bi morala Nemčija izprazniti zasedena ozemlja in Belgija bi morala zopet postati neodvisna. Na cesarjevo prošnjo se je Francija s častno besedo zavezala, da ne izda vsebine tega pisma. Med pogajanji je francoski ministrski predsednik predlagal, da bi naj Avstrija odstopila Italiji Trst in južni del Tirolske, dobila bi pa za to nemško Slezijo. Na ta predlog je cesar Karel odgovoril, da je proti temu važen pomislek, ker se nahaja južni del Tirolske v naši oblasti, dočim Francija še ni za-

sedla Šlezije. Lojd Žorž je baje obetovano povdarijal važnost avstrijskih predlogov ter izrazil željo, da bi se tako lepe priložnosti, skleniti mir, ne smelo pustiti v nemar. — Uradno se poroča, da o tem pismu ni nič resničnega.

Naš cesar v nemškem glavnem stanu. Dne 12. t. m. je naš cesar obiskal nemškega cesarja Viljema v nemškem glavnem stanu. Našega cesarja so med drugimi spremljali tudi zunanjini minister grof Burian, načelnik generalnega štaba baron Arz in avstrijski poslanik v Berolini princ Hohenlohe. Vršila so se posvetovanja o političnih, gospodarskih in vojaških vprašanjih, ki se tičejo sedanjega in bodočega razmerja med nami in Nemčijo. Dogsegel se je v vseh vprašanjih popolen sporazum in je bilo sklenjeno, da se naj v bodoče zaveznisko razmerje med obema državama še bolj izpopolni, poglori in utrdi ter da naj bo naša zveza z Nemčijo v bodoče še bolj tesna in trdna, kakor je bila dosedaj. Obisk našega cesarja v nemškem glavnem stanu je bil拔je vsled tega primeren, ker se je v sovražnem inozemstvu domnevalo, da je postal razmerje med našim in nemškim cesarjem vsled pisma, katerega je naš cesar poslal princu Sikstu Burbonskemu, nekoliko zrahljano.

Pruska zbornica je tudi v tretjem branju odklonila vladno predlogo glede uvedbe splošne in enake volilne pravice v Prusiji. Prasi torej ne mrajo, da bi v Prusiji prišlo ljudstvo do svojih pravic, zlasti zaradi tega ne, ker bi vsled nove volilne preosnove prišli tudi Poljaki do večje veljave

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču razven bojev za goro Corno nobenih važnejših dogodkov — Na francoskem bojišču hudi artilerijski boji severno od kanala La Bassee v Flandriji. Sicer je pa po ložaj nespremenjen.

V Trbovlje! Veliki manifestacijski shod

se vrši dne 19. maja, na Binkoštne nedelje popoldne ob 2. v Trbovljah v prostorih Martina Pust (pri Špancu). Govorili bodo: Dr. Benkovič, dr. Ravnhar, dr. Korošec, dr. Kramer.

Za jugoslovansko idejo vsi na shod!

Tedenske novice.

Naši listi v nevarnosti, da ne dobijo papirja. Vojska že dela tudi pri papirju težave. Mi smo dobili obvestilo, da nam dosedajna papirna fabrika ne sme več pošiljati papirja. Kam so nas pridelili, še ne vedemo. Na vsak način bodo nastale pri nas radi papirja velike težave. Ako se stvar kmalu ne pojavi, bomo prisiljeni, takoj skrčiti naše liste na stiri strani. V tem slučaju bodo seveda izpadli inserati, tako da bodo čitalci dobili cele štiri strani novic. Toliko v obvestilo!

Trideseti maj se bliža. Na Telovo bomo obhajali po širni jugoslovanski domovini od Mure do sinje Adrije obletnico jugoslovanske deklaracije. Slovenska društva na plan! Če se še niste, odločite se takoj za veličastno proslavo tega dne. Slavje se lahko vrši tudi nedeljo poprej ali pozneje. Jugoslaviji slava!

Slobodni hočemo biti. I nam piše: Naša želja je, da postanemo mi Slovenci enkrat prost narod, rešeni tujega jarma. Mi ne moramo biti več sužnji oholih Nemcev. Mi hočemo biti enkrat sami svoji gospodarji Jugoslovani pod habsburškim žežlom. Živela Jugoslavija!

Za jugoslovansko deklaracijo so se se izjavili duhovščina kozjanske dekanije; Žitevci v Slov. gor., občine; Sv. Tomaž, Ternovci in Savci pri Ormožu. Pokoše pri Slov. Bistrici, Trnovski vrh v Slov. gorica (36 mož, 48 žen, 47 deklet in 20 fantov), obč. odbor Drstelja pri Ptiju (46 mož in 72 žen) Prepolje 187, Starše 138, Loka 48, Zlatoliče 172, skupaj v St. Janžu n. Dr. p. 823, Svetina 285 — Če so v kakem kraju podpisali deklaracijo, a še ni bilo objavljeno naj se nam naznani.

Tabor na Bizejškem. Na slovensko-hrvatskem taboru na Bizejškem se je zbralo v nedeljo dne 12. t. m. pod milim nebom okoli 6000 ljudi, od

teh skoro polovica Hrvatov. Navdušenje za Jugoslavijo je prikipele do vrhunca. Govorili so dr. Korošec, dr. Janković, dr. Benkovič in Dalmatinec Šegvič. Hrvat je klical Slovencem: Ne zaupaj Nemcu in zimskemu solncu. Bizejske in brežiške Slovenske so izročile dr. Korošcu več tisočakov za mariborsko slovensko šolo. — Utis, ki je napravljen veličastni tabor na Bizejškem na naše ljudstvo je velikanski.

Bratovščina N. lj. Gospe presv. Srca pri č. 00. frančiškanih v Mariboru obhaja dne 31. majnika svoj glavni praznik. Služila se bo velika sv. maša na čast N. lj. Gospe, ki se imenuje „upanje obupajočih in priprošnjica v najtežavnejših zadevah“, za vse ude mariborske bratovščine in njihove zadeve. Udi naj se na ta praznik pripravljajo z devetdnevnično. Novi udi se vsak čas tudi pismeno sprejemajo.

Na rojstni dan cesarice Zite (dne 9. t. m.) v Mariboru zopet ni razobesil noben Nemec zastave. Videli smo samo male zastave na uradnih poslopjih, sicer pa Nemci niso pokazali, da je Zita njih cesarica.

Obmejni Slovenec vjel polkovni štab. Korporal Ferdo Nikl, sin veleposestnici Jožefe Nikl v Selnicu ob Muri, je pri 12. ofenzivi proti Italijanom kot polveljnik naskakovalne patrulje 47. pešpolka prenenetil v nekem predoru italijanski polkovni štab in ga vjei. Med visokimi častniki je bil tudi italijanski general. Nikl je za svojo hrabrost dobil nedavno veliko srebrno kolajno. Poprej je že odlikovan z dvema kolajnima.

„**Štajerc**“ ali kuga v Ptiju. Zaveden slovenski vojak Jernej Kores, nam piše: Kako se je giftna krota („Štajerc“) sem priklatila, mi ni znano, pač pa obžalujem tiste nevedne, naj si bo kmetske ali meščanske osebe, ki čitajo ta podli list. Naj čita človek časnike od vseh štirih vetrov, nikjer ne najde toliko sovraštva in nadutosti zoper našo vero in naš slovenski jezik, kakor v slovensko tiskajočem se „Štajercu“. Sramota! Da se Linhartu hlačice tresejo pred Jugoslavijo, lahko ugane vsak količkaj zaveden človek. Iz strahu pred Jugoslavijo kriči ter nas v svoji 16. številki imenuje celo cigane. Se celo našega prvoroditelja Jugoslavije imenuje „cigalski vodja.“ Seveda sili Linhartu in vsem nemčurjem kri v možgane, ker Jugoslavija prihaja z velikim korakom. Skoraj bo Linharta in njegove mešetarje zaide la usoda, kakor še niti ne pričakuje.

Kdo naj nas straži in varuje! Koroški „Mir“ piše: „V mirnem in varnem času smo imeli vedno dosti žandarjev. Povsod so stikali okoli. Zdaj je pa otrošnik prav redka prikazan. Odpolali so jih na vse strani. Zadnji čas jih je moralno tudi več (s Koroške menda 50) oditi v Ukrajino, rekvirirat žito, doma pa tatovi kradejo. Ni žandarjev, ki bi jih preganjali in zasledovali; ne mož, ki bi svoj dom varovali. In ljudje se s strahom poprašujejo, kaj bo?“ — Tuš na Štajerskem se dan za dnem množijo tativine, poboji, omi in umori, ki jih izvršujejo dezerterji in enake naše ljudje. Orožniki pa raje stikajo za podpisovlje deklaracije ...

Poboj v Osli. Župan Ačko iz Osle pri Slov. Bistrici, ki je napadel rekvizicijsko komisijo, se je sam javil sodniji. Ačko je zaveden pristaš Štajerca, čeravno ga prišteva on med Jugoslovane. Štajerc ne mara braniti svojega somišljenika, čeravno se temu godi v mnogem oziru celo krivica. Povod za napad so namreč dali drugi. Ačko je bil razburjen, ker se je baje ljudem odvzemal celo nujno potreben semenski krompir in ker je hotel varovati svojo hčer. Sicer pa bo sodnijska obravnava prinesla več jasnosti v vso zadevo.

Roparska tolpa ob Sotli. Silni strah povzročen je v kozjanskem in brežiškem okraju ob Sotli neka organizirana roparska tolpa, po splošnem mnenju vojaški dezerterji, ki ropajo in morijo. Vlomili so že na premnogih krajih in vse odnesli. Dne 25. aprila so napadli hišo posestnika Cimperšek v Križah št. 31, fare podsrdeške. Nastopali so naravnost zverinsko in nečloveško. Pobili so vsa okna, težko poškodovali gospodarja in gospodinjo, hčerko Ano, 16 let staro, in sina Janeza, 20 let starega, ki sta hotela ubežati skozi okno, pa na zverinski način umorili. Janezu so črepinjo vbili, na drugem mestu s sekiro ali kakim podobnim predmetom lobanje razsekali, na plečah 5-krat ubodli. Ano tudi naravnost zaklali. Oba sta imela po 12 večinoma težkih ran. Kako poživinjeni surovi so morali storilci biti, da so tako ravnili. Čas je že skrajni, da se žandarmeriška mesta in orožniški pomnožijo. Sedaj omagujejo, toliko dela imajo. Skrajno potrebno bi pa tudi bilo, da bi se vse one dvomljive elemente, ki so iz vojne dezerteriali, sedaj pa samo pojavljajo, Bogu čas kradejo in hudobije uganjajo, polovili in jih zopet vtaknili v vojaške sukne, pridne gospodarje pa domov poslali da bi reševali propadajoče kmetije.

Tast ustrelil svojega zeta. Od Sv. Urbana pri Ptiju se nam piše: Zločin podivjanosti zgodi se je v nedeljo, dne 12. t. m. Zet Pihler pride k svojemu tastu, znanemu Koroščak-Rojko, po razno kmetijsko orodje. Rojko se je zetovi željil protivil, zgrabil je nabito puško, nameril skoz okno na svojega zeta od zadaj, en strel in nesrečniki se zgrudi mrtev na tla. Pihler Konrad, vrl mož, bil je od začetka vojne v Galiciji v hudihi bojih, si je tam nakopal bolezni, radi katere je bil sedaj oproščen vojaščine, zapušča isto-

tako vrlo ženo, žalujočo vdovo in nedorasle otroke. Obžalujemo slučaj tem bolj, ker je to sad ptujskega „Štajerca“, iz katerega se je Rojko nasrkal brezverškega duha. Splošno opazujemo med Štajerci in pri vsaki prilikri grdo podivjanost.

Železniška nesreča v Ptiju. V torek, dne 14. t. m., zjutraj je trčil na ptujskem kolodvoru brzovlak z vso silo v vojaški vlak, v katerem je bilo vojaštvo in več voz živine. Dve osebi sta bili takoj mrtvi, 3 težko in 2 lahko ranjeni. Iz živinskega voza je vrglo 1 konja in 2 voli. Konj se je šel brezskrbno sprehajat v ptujsko predmestje.

Železniška proga Poljčane-Konjice. Na železniški progi Poljčane — Konjice vozita od 15. maja dalje dva nova vlaka, in sicer vlak št. 2301 vozi iz Poljčan ob 10. uri 10 minut predpoldne in vlak št. 2302 pa pride v Poljčane ob 7. uri 47 min. zjutraj. Oba vlaka imata zvezo z vlaki na progi južne železnice.

Ruška koča se otvorila na binkoštno soboto. Na binkoštni pondeljek bo pri Sv. Arehu cerkveno opravilo.

Gospodarske novice.

Kam vodi naše gospodarstvo? Zaveden slovenski kmet iz gornjeradgonskega okraja nam piše takole: Vsak zaveden kmet mora odgovoriti na gornje vprašanje: „Kdo je krov,“

Odgovor: Gospod gospodari kmetu, kakor gospodu ugaja. Sem srednji posestnik. Dosedaj sem oddal letno po dve govedi v teži do osma meterskih stotov. Ker imam sedaj še samo dve kralji in tele v blevu, sem prosil nedavno na kolodvoru, kjer se je nalagala živila, g. nadživinodržavnik, da bi dobil kaj mlade živilne za pleme. A ta prav osorno zakriči nad menoj, češ: „Mi moramo spraviti meso ven na fronto, v zaledje in v mesta za naše ljudi itd.“ Je vse prav in lepa domoljubna brigă, jaz pa vendar tu mislim malo drugače. Mi moramo vzdržati ne eno — ampak skorajgotovo še več let. Kaj bom pa tedaj pridelal, če moj hlev ostane prazen? A to še ni vse. Kje bomo iskrali gnoj? Čim manje gnoja, tem manje krušna, to je pribito. Gospodarski inventar se ne sme tako brezmiselno potom oblastenih odredb uničevati, če hočemo vzdržati. Gleda se pa na industrijo, bolje rečeno na barantače industrijskih in drugih izdelkov. Kmet proda 100 kg pšenice in 1 kravo in obleče s pomočjo papirja, ki ga dobí za vse to, komaj eno osebo v papirnato obleko, a drugi člani družine še ostanejo brez obleke. Cene za blago so — dovolite, da se tako izrazim — satanske, a za kmetske pridelke, kakor žito, fižol itd. naravnost sramotne. Sedaj se očitljublja nekaj krov višje cene, da bi naj iztrgali ubogim svojim otrokom in sebi zadnji košček kruha izust. Kje pa je pšenica? Kmet odda navadno osem desetin žlahatega zrnja in dve desetini koruze. Ljudstvo v mestih in priprasti vojaki jedo le izključno kozružni kruh. Kdo pa zavživa pšeničnega? Pri živini se opaža, da vzamejo lepo domači mesarji in kostenjaki se potisnejo v železniške vozove za naše vojake. Meso se plačuje po 8 in še več K, a fižol po 80 vinjarjev, čeravno 1 kg fižola več izda, kakor 1 kg mesa. Pravične cene po vrednosti blaga, tedaj bo imelo ljudstvo zaupanje do vlade in tudi zaupanje, da se še izkroba izpod gospodarskih razvalin. K-č.

Popisovanje zemljišč. Še enkrat opozarjam na popisovanje obdelanih zemljišč, ki se bo vršilo prihodnje dni. Premerite takoj obdelana zemljišča, koliko meri njiva, kjer je sejana pšenica, koruza krompir itd. Zapišite si takoj kot smo nasvetovali v zadnjih dveh številkah „Slov. Gospodarja.“ Komisije ne todo hodi letos od njive do njive, ampak bodo moral vsak sam napovedati, koliko ima obdelane zemlje. Torej pozor!

Cene za žito — zvišane. Po poročilu dunajskih listov bodo cene za žito za bodočo letino zvišane in sicer pri pšenici od 42 K na 55 K za meterski stot, cena za rž bo določena s 50 K. Ni še pa znano, za koliko bodo zvišane cene za ječmen, ajdo, koruzo in oves. Dosedaj so v Avstriji znašale najvišje cene za žito in sicer za pšenico in rž 40—42 K za meterski stot, za ječmen 37—38 K, za oves 36—41 K in za koruzzo 38 K. Bržčas bodo tudi zvišane cene za moko.

Hmelj. Ne hmelskem trgu v Žatecu je bilo v pretekli dobri popraševanje po tujem hmelju spet nekoliko bolj živahnno, kajti poprodalo, oziroma kupujelo se je 40 centov tujega hmelja za ceno 135—145 K za 50 kg. Hmeljarjem letos zelo primanjkuje žice. Stanje Štajerskih hmelskih nasadov je vobče zadovoljivo.

Oddaja žita. Svetujemo našim ljudem, da se naj pri sedanjih oddajah žita zadržijo kolikor mogoče mirno. Dolžnost vsakega je, da kar more se strepeti, res prostovoljno oddaja, da se tako izognene nasilne rekvizicije. Nihče pa tudi ne more od nikogar zahtevati, da bi si ne smeli pridržati vsaj toliko, kolikor rabi za hrano svoji družini do nove žetve.

Domačih mlinov ali žrmelj vam ne sme ničesar odvzeti. Po mnogih krajih se širijo vesti, da bodo odvzeli žrmelje. To menda ni res. Dobivamo tudi poročila, da tatoi krajevi sedaj prav pridno žito in žrmelje. Shranji torej žrmelje in žito, ki ga rabiš za nujno domačo potrebo, tako skrbno, da ne more noben tat in noben nepovabilen tuje do njega.

Rekvizicija žlic. Iz Saleške doline nam p. šejo: Rekvizicija, za katero je bilo med ljudstvom vse pre malo zanimaju, se je izvrševala zadnje tedne pri nás. Prišla je ta revkizicija veliko, veliko prepozno! Po našem mnenju bi jo bila morala vlada odrediti napozne že 1. avgusta 1914, ne pa še sedaj! Teden je pravzaprav brezpomembna. V mislih imamo tu oddajo kovinskih predmetov, ki jo je zapovedala vlada z naredbo od dne 25. junija 1917 in ki se je vršila minule tedne. Ta naredba določa med drugim, da se morajo oddati tudi — ljudje božji, čuje in strmite! — oddati se morajo tudi — žlice, vilice in noži, če so iz kovin, ki so naštete brez konca in kraja v tej naredbi. Pa res! Sedaj priti z zaplenjenjem žlic, ko so itak brez potrebe! Pred štirimi leti bi biele to vzbujalo pozornost, sedaj se za žlice in enako orodje ljudje ne menijo veliko; saj ni skoro ničesar zajemati z žlicami, natikati na vilice ali rezati z noži in naj je to orodje leseno ali iz kovin. Vlada res ni bila modra, da ni že leta 1914 revkizirala žlic in vilic in nožev; to bi bilo sedaj še živeža na kupe!! Pa saj poznamo modre vladne naredbe. Najprej revkizirajo krave, potem zahtevajo mleko in maslo. Najprej revkizirajo krmo za svinje, potem zahtevajo pa mast. Najprej revkizirajo hrano, potem pa — žlice! Modrost pa tako! Pa vseeno bi skoraj pohvalili našo vladu! Čemu so nam še žlice, če jih ne moremo rabiti! Spominjale bi nas samo na mirne čase in spomin na mir, ki nemškim vojnim hujškačem ni po volji. In ti ljudje vodijo našo vladu na vrvici. Torej je le prav, če izginejo vse reči, ki bi naš spominjale na mir. In zato — živila revkizicija žlic!!

Hitra briga. C. kr. okrajno glavarstvo Brežice se hitro briga za mlinske karte. Poslal sem mlinsko karto na okrajno glavarstvo dne 22. marca 1918, dobil sem jo nazaj še dne 8. maja! Celih 46 dni je trajalo, predno je prišla mlinska karta iz Brežic na Planino. Lahko pa bi prišla v treh dneh. Kmet iz Planine.

Čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko bo začelo letos zopet s čebelarskimi predavanji in sicer po potovalnih učiteljih gg. Francetu Juraniču, čebelarju v Andrenših v Slovenskih goricah ter nadučitelju Ludoviku Černeju v Grizah pri Celju, tako, da prvi prevzame poduk v okrajih Maribor Ptuj, Ljutomer in Konjice, drugi pa v ostalih delitrušvenega delokroga. — Podružnice in čebelarji naj se torej oglasijo naravnost pri imenovanih dveh gospodih, navedejo pa tudi, kdaj in kje se naj vrši tečaj.

Dopisi.

Maribor. Dne 8. maja t. l. je umrla v Mariboru gospa Ana Kac, roj. Bernardi, soproga tukajšnjega zobozdravnika, sedaj višjega vojaškega zdravnika, dra. Viktorja Kac v starosti 40 let. Blagopojnici svetila večna luč, žalujoči in potrti rodini pa naše sožalje!

Maribor. Okrajni zastop je dobil do sedaj kmaj toliko bakrene galice, da je dobijo vinogradniki in občine samo polovico naročene množine. Naj posljejo občine takoj po nju, ker je letos radi ugodnega vremena škopljene že nujno potrebno.

Maribor. Župan dr. Šmidler je s svojim posljem, da naj hišni posestniki ob prilici nemškega volkstaga bogato okrasijo svoje hiše z zastavami, doživel veliko polomijo. Niti polovico hiš v Mariboru ni imelo zastav. Iz tega opazimo dvoje: Maribor ni nemško mesto, je po ogromni večini proti vsemecem in vojnim hujškačem. Slovenci smo postali v Mariboru po jugoslovanski deklaraciji tako močni, da prihajajo tudi pošteni Nemci do spoznanja, da smo mi tisti, ki vzdržujemo Maribor z živili in z — ljudmi.

Marija Snežna. Žena po imenu Pottzinger je 2. t. m. ob štirih zjutraj umorila svojega moža. Mož je prišel pijan domov in sta se prepričala. Potem je mož v veži zaspal in žena ga je s sekiro petkrat vsekala, dvakrat po glavi, čez vrat in čez ramo. Bil je takoj mrtev. Žena se je sama oglasila pri sodniji in so jo hitro zaprli.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Opozarjamо še enkrat na prireditev našega Bralnega društva v društveni dvorani na binkoštni pondeljek popoldne po večernicah. Igra „Tri sestre“, nastopi poleg pevskega tudi tamburaški zbor, šaljivi srečolov itd. Prosta zabava v gostilni Škrlec. Vrši se tudi ob slabem vremenu. Brez vsakih posebnih vabil so vabljeni sosedji in domačini.

Veržej pri Ljutomeru. Na binkoštni pondeljek, dne 20. t. m., bo v Marijanšču praznik Marije Pomocnice in obenem shod za salezijansko sotrudništvo. Ob ugodnem vremenu bo govor in peta sv. maša z blagoslovom ob pol 11. uri (po novem času) zunaj na prostem.

Ljutomer. Dekliška zveza za Ljutomersko okolico vabi na mladinsko slavlje, ki ga priredi na binkoštni pondeljek, dne 20. t. m., v prostorih Franc-Ježefove šole. Na ta dan nas poseti naš splošno priljubljen mladinski organizator g. dr. Josip Hohnjec. Zato bo dopoldne slovesnost v cerkvi in popoldne, točno po večernicah, mladinski shod z govorom, petjem, deklamacijami in prizorom: „Pod našim praporom.“ Prijatelji mladine, pridite! Mladina, ki hraniš v svojem sreču čut domovinske ljubezni, pridi! Somišljeni-

ce sosednjih župnij, pridite, da se skupno navdušimo za naše ideje, mladinsko gibanje in delovanje! Z veseljem Vas sprejmejo sestrelce muropoljske.

Ljutomer. Umrl je v radgonski bolnici po dogi in mučni bolezni dne 10. t. m. g. Fran Schneider, nadučitelj v Cezanjevcih v 56. letu svoje starosti. Rajni je bil ustanovitelj tamburaškega zborna na Štajerskem, ko je bil na Cvetu učitelj. Slovel je tudi kot izborni pevec baritonist. N. v m. p.!

Sv. Trojica v Halozah. Na trojičko nedeljo, 26. maja, ste vabljene vse sosedne in zlasti haloške dekliške Marijine družbe k nam. Naša dekliška Marijina družba ima posebno lepo svečanost, namreč blagoslovjenje društvene zastave. Blagoslovil jo bo in govoril naš priljubljeni organizator mladine, g. dr. Hohnjec iz Maribora. Po cerkvenem opravilu bo kratko zborovanje slovenskih mladenk, posvečeno poduku, izpodbudi in izobrazbi.

Ptuj. Dne 9. maja je umrl na Bregu pri Ptuju župan Maks Strašil. Njegov dedek je bil Slovenec, ki ni znal nemški in se je priselil od Sv. Marije ob Fesnici v Ptuj. Pokojni Maks je bil naš strupen nasprotnik. Sravil je v nemšurski tabor mnogo kmetov in učiteljev. Bil je v lik izdelovatelj šnopsa in je imel šnopsarne v Ptuju, v Mariboru in na Bregu. V njegovi občini se je leta 1914 najbolj trpinčilo naše Slovence, duhovnike, trgovce itd. Preganjanja so bila do drobnega organizirana. Umrl je v 49. letu svoje starosti. Bil je zelo imovit in je gorel in živel za nemškutarstvo.

Rače. Dne 19. in 20. maja se priredi igra z godbo in petjem v gostilni Planinc „Cigani.“ Igra se vrši v nedeljo od 4. do 7. ure v pondeljek, pa od 6. do 9. ure.

Pameča pri Slovenjgradiu. Zopet lep dokaz narodne zavednosti iz Mislinjske doline! Ko se je na Vnebovod Gospodov dopoldne vršila prelepa slavnost blagoslovitve nove zastave dekliške Marijine družbe, ki jo je ob primernem nagovoru blagoslovil prof. dr. Hohnjec, se je popoldne v prostorih g. Vrbnjaka nabralo okoli 400 zavednih Slovencev in Slovank, ki so o priliki občega zborna podružnica Slovenske Straže za Spodnjo Mislinjsko dolino z napeto pozornostjo poslušali slavnostnega govornika vlč. g. dr. Hohnjeca, ki je v poljudni in navdušeni besedi budil narodno zavest, slikek pomen Slovenske Straže in ob 26. rojstnem dnevu cesarice Zite navduševal zbrano slovensko ljudstvo k zvestobi do slavne habsburške vladarske hiše. Nasprotniki našega naroda nas sicer zmirajoči kot veleizdajalce; prišli naj bi v Pameča, in slišali bi, s kakim navdušenjem se je pela ob sklepku slavnega govora cesarska pesem. Soglasno se je za podružnico Slovenske Straže potrdil stari odbor obstoječ iz gospodov: Schöndorfer Ivan, Slemnik J. iz Starega trga; Kodrič Jože in Rotovnik Jožef iz Šmartina; Bart Jožeta iz Št. Janža; Pečnik Franca iz Podgorja; Čižek Al. iz Slovenjgrada; Jurko Iv. in Vrbnjak Ivana iz Pameča. Nabralo se je do 200 K za Slovensko Stražo. Dal Bog, da bi rovi odbor vstrajno deloval in v vseh občinah lepe Mislinjske doline budil k delu za narod in domovino!

Brinjeva gora. Ob Dušovem se v nedeljo popoldne in v pondeljek predpoldne služba božja v cerkvi pri Materi božji vrši, kakor dosedaj vsako leto. — Cerkveno predstojništvo.

Kozje. Za jugoslovansko deklaracijo se v kozjanskem okraju še niso izrekle šledče občine: Buče, Verače, Virščani, Zagorje, Prevorje in Veternik, druge občine so vse storile svojo narodno dolžnost. Zgadite se, možje!

Sv. Križ pri Slatini. Na Veliko Križevno imeli smo Krekovo slavnost. Na sporednu je bilo petje, krasen govor, v katerem so nam opisali vlč. g. župnik Fr. Golmšek bistrounnost, požrtvovalno ljubezen do naroda ter srčnost dr. Kreka in nas spodbujali, da ga posnemamo. Slednjič se je ponovila igra „Prisilen stan je zaničevan.“ Naš Društveni dom je dobil lepo sliko dr. Kreka. Vse igralke so dobro kakor že vedno, rešile svoje uloge. Od vstopnine se je odmerilo 100 K za Krekov dom. Od prireditve dne 28. aprila pa smo poslali 125 K za oslepele slovenske vojake.

Luče. Dne 5. maja je po dolgi hudi bolezni, s previdom s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal 74letni Jurij Maličnik. Rajni je bil mornega značajter večletni naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Prečital je vsako številko priljubljenega list od konca do kraja. Sprevoda se je udeležila ogromna množica ljudstva in trije č. gg. duhovniki. N. p. v. m.!

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p.t.: Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Dolu pri Hrastniku je nabralo 500 K; darovali so: Šafrošnik Jakob 220 K; Gorjup Peter, župnik, 20 K; Bantan Karel 12 K; po 10 K: Jovan Marija, Urbajs Jozef, rodbina Velet, Knez Cilka; Jakopič Marija 6 K; po 5 K: Jovan Julija, Jovan Neža, Planinc Angela, Dolinšek Ana, Babič Mici, Majcen Franc, Pintar Marija, Šopar Neža, Golouh Marija, Hrastel Joža, Orožen Davorin, Kandolf Jakob; po 4 K: rodbina Mele rodinka Sorčan, Orožen Marija; po 3 K: Draksler Marija, Jenko Alojzija, rodbina Podmenik; po 2 K: Dolinšek Mici, Bauerheim Peter, Klemen Uršula, Čakar Martin, Draksler Marija, Draksler Jak, B. Lorber, Grešak Alojzij, Jan Ignac, Urbajs Janez, Urbajs Alojz, Urbajs Alojzija, Grešak Marija, Debeljak Alojzija, Breclj Terezija, Kreže Justina, Kreže

Marija, Kreže Eva, Kreže Marija st., Kuhar Jozeta, rodbina Sprogar, Jenko Josip, Brezjan Mici, Mejča!, Loger Al., Dolanc Jozefa, Kobale, Eržen Franc, Rainer Rado, Šetjur Alojzija, Orožen Franc, Otožen Jernej, Orožen Franc; Dolinšek Zofi 1.40; po 1 K: Oce, ek Franc, Jakopič Franc, Jovan Justina, P. Draksler, Drgan Frančiška, Podmenik Marija, Rakar Rezika, Plaznik Frančiška, Rošker Marjeta, H. Kos, Urbajs Martin, Urbajs Ludvik, Šentjur Marija, Plazar Marija, Zupan Michael, Musar Anton, Zavrašek Jurij, Sunta Karol, Keše Kristina, Krivec Mar., Jevnišek Terezija, Rupnik Neža, Rupnik Mar., Lazznik M., Krivec M., Babič Miloš, Kočvar Elizabeta, Štih Pavla, Jenko Ciril, Jenko Metod, Laznik Pavl., Gričar Jurij, Neimenovan, Zupančič Frančiška, Marin Franc, Marine Jera, Gričar Rozalija, Topolovšek Marija, Kuhan Marija, Kreže Neža, Kreže Ant., Kreže Fr., Neimenovan, razni manjši zneski 10.60. V Šmarju pri Jelšah nabralo K 719.40; darovali so: Obitelj Stoklasova 300 K; Neža Čakš 40 K; Martin Novak 20 K; po 10 K: Anton Groblšek, Janez Čakš, Anton Smeh, Kumberger Rudolf, Obitelj Pecko 10.40, Anton in Marija Pecko 8 K, Janez in Marija Hrabušek 6 K, Anton Andrešek 6 K; po 5 K: Jožef Anderluh, Hrovat Jera, Slatinšek Liza, Jakob Sket, F. Jug, Barbara Goručan, Skale Ana; po 4 K: Anton in Cecilia Povalej, Agata in Polonija Židar, Martin Kovač, Ema Vehovar, Martin Šramel, Jakob Jecl, Ana Pecko, Marija Strašek; po 3 K: Franca Sket, Otorepec Ana, Šket Doroteja, Lakner Ana, Žmaher Janez, Inkret Elizabeta, Žmaher Marija; več neimenovanih 34 K; po 2 K: Kos Angela, Drobne Ana, Apold Ana, Vrečko Ana, Polajšek Marija, Vrešek U., Strašek Julija, Gunžar Rozalija, Pecko Marija, Otorepec Marija, Lampricht Pavla Kovač Uršula, Neža in Matevž Drofenik, Anton in Ana Mars, Krajnc Ema, Gobec Ana, Lederer Marija, Mlaker Urša, A. Mlaker, Kresnik Marija, Čakš Antonija, Čakš Rožumec Marija, Neža Metličar, Kovač Lucija, Vodopivec Terezija, Kovač Ana, Rodež Marija, Dečman F., Slatinšek Antonija, Vrečko Marija, Šket Helena, J. Petauer, Langer Florjan, Javornik Helena, Šket Jakob, Šket Mica, Šket Karel, Anton in Marija Ferlž, Znider Ferdinand, Metličar Franc, Tojko Marija, Roza Kovač, Langer Anton, Anderluh Marija, Smeh Anton, Ogrizek Ivana, Kozar Marija, Stancer Urska, Šket Franca, Stiplošek Alojz, Orač Jakob, Anderluh Anton, Regoršek Malika, Anderluh Janez; po 1 K: Fidler Antonija, Anderluh Neža, Orač Marija, Ana Strasek, Orač Marija, Planinšek Anton, Plauinšek Kok, Hrovat Jurij, Vogrinc Jakob, Motoh Antonija, Šket Marija, Slatinšek Terezija, Žof Ciril, Pezdevšek Marija, Medved Jakob, Tacer Rozalija, Šotine Liza, Lakner Terezija, Langer Marija, Županc Fe, Pezdevšek Liza, Petauer Angela, Petauer Amalija, Grobin Terezija, Šket Martin, Kumberger Jakob, M. Mars, Pilko Marija, Terezija Pecko, Tojko Jožef, Pezdevšek Cilka, Pondelak Karl, Anderluh Metka, Stiplošek Micka, Fidler Terezija, Fidler Anto, J. Novak, Smeh Marija, Anderluh Jakob, Pevec Neža, Romih Anton, Kresnik Jožef, Lederer Franc, Viktor Copl, Žmaher Jožef, Kovač Karl, Brglez Helena, Romih Antonija, Čakš Ana, Podgoršek Marija, Labič Grmek Marija, Brglez Marija, Drobne Fric, Močnik Jera, Drobne Jožef, Derč Marija, skupaj 719 K 40 v. Povodom nabiranja podpisov za majniško deklaracijo je nabrala dekliška Marijina družba pri Sv. Juriju ob Taboru za Tiskovni dom v Mariboru skupno K 185.59 in sicer: kraj Tabor 16 K; kraj Črni vrh K 17.83; kraj Ojstriška vas 17 K; kraj Kapla 10 K; iz kraja Kapla: Apat Mar. 5 K; iz kraja Loke: Vasle Alojzij 20, družina Šmon 14, Lukman Franc 5, Lukman Zofija 5, Verdelj Frančiška 5, Verdelj Marija 4, družina Pauline 3, Kuder Julija 3, Cestnik Lucija 3, Turnšek Mar. 3, Lesar Julija 2, Tičar Jozef 2 K, Cestnik Roza 2, Cestnik Terezija 1, Dernolšek Jozef 1, Kreže Paula 1, Čančar Julija 1, Čančar Elizabeta 1, Ribič Franca 2.20; kraj Sv. Miklavž 21.56; iz kraja Sv. Miklavž: Grobler Janez 10, Grobler M. 10 K. V. Prekopi pri Vranskem se je nabralo 40 K; darovali so: Franc Levar 2 K, Marija Rezar 1, A. Cizej 2, Polona Vranič 50 v, Marjeta Šlibar 1 K, T. Kozmelj 1, Simon Klančnik 1, Alojzija Grabner 2 K, Tomaž Cizej 7, A. Brinovec 2, Marija Brinovec 2 K, Antonija Dvoršek 5, Pepca Veligošek 1, Miha Bršnik 2, Jakob Vajncer 1, Anton Papež 2, Jul. Borštnar 40 v., Pepca Štifter 2, Ana Šlibar 2, Josipina Škerbec, Klance 3 K. Župnija Št. Ilj pod Turjakom je darovala za Tiskovni dom 961 K, sedaj so še darovali 51 K in sicer: Neimenovan 10 K; po 4 K: Završnik Marija, Dežman Jera; po 3 K: Pirtovšek Janez, Hudovernik Marija, Jelenko Helena; po 2 K: Pogorevc Martin, Špegelj Rozalija, Vetrh Ivan, Iv. Kotnik, Vodina Valentin, Kokošinek Mađilda, Merzovnik Jernej, Plevnik Marija (Kozjak), Vetrh Fr.; po 1 K: Merzovnik Ivan, Štinjek Vincenc, Zaponšek Jurij, Javornik Jernej, Krajne Frančka, Krajne Anton; skupno je torej darovala naša župnija 1012 K; skrbi naj vsaka župnija, da zbere za ustanovnika! Na Kebliu 110.80 K; darovali so: Boček Marija 2 K, Gužnik Janez 12, Brglez Mihal 2, Juhart Peter 12, Fridrib Jurij 3, Globovnik Florjan 2, Kokol Jan. 2, Gužnik Jurij 12, Breznik Andrej 2, Fridrib Mihal 2, Šturn Karel 2, Gričnik Andrej 12, Gričnik Katra 5, Juhart Jože 10, Juhart Cilka 3, Juhart Mima 5, nabralo na sedmini Franc Boček 16.80, Oblonšek Mima 5, Nekdo 1 K. — Prisršna hvala. — Dr. Anton Jerošek, ravnatelj tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Listnica uredništva:

S t. Jurij ob južni žel.: Zakaj ne navedete imena dotičnega vrnivšega se vjetnika? — K o r o š k a Jugoslovanka in drugi dopisniki: Prosimo, pišite s črnilom! — M e s t i n j e: Prosimo, ne pišite prihodnjic s svinčnikom! — E k o n o m v Ptiju: Bi nam gotovo zaplenili. Pozdrave! — Franc P o l e g e k: Vam in vsem tovarišem vraćamo iskrene pozdrave! — M e r e t i n c i: Tožljivo! — V i š n j a v a s p r i Vojniku: Vi imate pravico, terjati vrečo nazaj, prosa pa žal ne. — R u ſ e: Prosimo, le poročajte nam večkrat kaj. Zadevo glede sena pa naznani poslanec dr. Verstovšeku. — M. S p.: Poslanec za ptujski okraj je g. Miha Brencič v Spuhli pri Ptiju. — P o l e n ř a k: Opis, kako so Nemci plenili, bi bil gotovo zaplenjen. Pozdrave! — O p l o t n i c a: Radi nerednosti pri razdelitvi slatkornih kart se obrnite z dobro utemeljeno pritožbo na okrajno glavarstvo. Glede razmer na pošti pa se takoj pritožite na c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu. Navedite priče in dokaze. — P t u j, C i r k o v e i n O r m o ź: Poročajte nam takoj imena tistih nesrečnikov, ko bodo šli na Dunaj izdajati našo pošteno jugoslovensko stvar. Imamo sicer imena tistih, ki so obljudili Orniku, da bodo romali na Dunaj, a primerjati hočemo, če so vsi držali besedo. — S t. J a n ř na Drav. polju in drugi: Cenzura nam zapleni mnogokrat tudi dopise. Radi tega tak dopis ne more zagledati belega dne. Oprostite! — I n s e r e n t o m: Inserate sprejemamo samo do srede zjutraj. Ženitnih ponudb ne priobčujemo.

Loterijske stevilke.

Grades, 8. maja 1918 47 9 32 64 18
Line, 11. maja 1818 64 39 80 67 87

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

Kupi se:

Kupim majhje posestvo, na katerem bi se redila ena krava in dve svinji, najrajsi v bližini Celja ali v Savinjski dolini. Pošte, če bi bilo pripravno za rokodelje čevljaria. Vzame se tudi gostilna na deželi v najem. Ponudbe z navedbo cene na: Anton Goršek, Štajerska cesta 8, Celje. 617

Kupim posnemalnik „Melotte“, nov ali malo rabljen. Ponudbe na naslov: „Melotte“ pošta Cvet pri Ljutomeru, Štajersko. 592

Malo posestvo s hišo, vrtom in nekoliko zemljišča v bližini železnične postaje na Sp. Štajerskem se želi kupiti pod primernimi pogoji. Ponudbe z navedbo kraja, obsega, cene in plačilnih pogojev sprejema iz prijaznosti upravnosti „Slov. Gosp.“ pod „malu posestvo“ št. 593.

Vino in sadni mošt, motno, pokvarjeno, zavretko kakor tudi diši po plesnobi se popravi. Prosi se vzorec poslati na naslov: Peter Skerbec pri dnešnjem odboru, Gorica, Primorsko. 53

Kupim ali tudi v najem vzamem dobro vpeljano trgovske hišo, če mogejo z nekaj posestvom ter v bližini železnične postaje, najrajsi kje na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe je poslati pod „Trgovina št. 540“ na upravo Slovenskega Gospodarja.

Domačo slikevko, vinsko žganje, tropinovec, vinski kamen, str, čebelni vosek,

kupi vsako množino in plači najbolje: Jos. Šerec, trgovec v Mariboru, Tegethoff-ova ulica št. 57. 577

X Proda se:

Najemniška in obrtniška hiša v Gradeu, v sredini mesta, 3 nadstropna, s hišo na dverišču, močno zidana, vognina hiša in fronta na 3 ulice, najlepša liga z 10 obrti in 41 strankami, donča lepo najemniško, najugodnejše načinjanje kapitala, se radi starosti posestnika takoj proda. Cena je 420 000 K. Ara poljubno. Po dogovoru se lahko ostane stalno vknjiži na hišo. Samo resni kupci brez posredovalca se naj obrnejo na naslov: Nikolaj Hervat, trgovec v Mariboru, Gospodska ulica št. 3. On da natančno podatke.

Kompletne nove vitelj (Glocken-Göpel) z 7 m dolgo transmisijsko event plešč za jermes se po cenam proda. Vpraša se pri Konrad Schifko, narednik c. in kr. vojaško oskrbovalno skladische. Maribor. 695

XX Službe: XX

Išče se mlinar (lahke invalidi) na majhni mlini na deželi. Pisamska ponudba na „Pošten“ pošte restanca Heče. 617

Izvrstna kuharica, ki zna vsa dela tudi pri kmetiji in dragih gospodinjskih del na tudi orgljati, želi službo v teku tega leta v župnišču. Naslov pod znamko „kuharica“ št. 618.

Vzamem učenca na tri leta takoj. Starost 16 let naprej. Za hrane in obleko se bo skrbelo. Usnjari g. Marčič, Slov. Bistrica. 619

Kozo in kozličje lahko dobite, ako hočete za nje dati kako svinje ali prase. Več naznanih upravnosti Slov. Gospodarja pod „kozo“ število 624.

Vajenca, ki je devršil mečansko šolo ter je več slovenskega in nemškega jezika, sprejme lešna trgovina I. Čater v Celju. 630

V župnišču Sv. Andreja nad Polzelo, pošta Velenje se sprejme dežela. 559

Anton Petriček, nadučitelj v Zalcu Savinjska dolina sprejme takoj pridno, pošteno in smažno dekle za vsa dela proti dobermu plačilu. 560

Izvrstna kuharica, ki zna vsa dela pri kmetiji in gospodinjstvu in na tudi orgljati, želi v teku tega leta priti v službo v župnišču. Naslov: „izvrstna kuharica“ 570.

V trgovino mešanega blaga se sprejme 14—15 let starca, pridna močna deklica večja nemškega in slovenskega jezika. Ponudbe pod „Pridnost“ 596“ na upravnosti tega lista.

Sodar, izvuren v svoji stroki, se sprejme v Rušah. Oglašati se je treba pri g. Dragotinu Lingeljnu, posetniku v Rušah. 598

Sprejme se takoj dekla vajena vsakega kmetijskega dela. Prednost imajo starejše ženske z večletnimi spričevalci. Placa 40 K— hrana obilna. Ponudbe na naslov: Ferdinand Roš, veleposetnik Hrastnik, Štajersko. 575

Sprejme se na večje posestvo kjer je tudi gostilna, poštena smažna deklica. Znati mora dojeti, perilo prati nekaj svinj opravljati pa tudi v kuhinji nekaj pomagati. Plata po dogovoru. Vstop 1. junija. Služba je blizu cerkve in bližu kolodvora. Naslov pove upravnosti Slov. Gospodarja pod „Dekla“ št. 598.

Iščem pošteno, čedno, pridno dekle ket kuharico za vse poleg hišnje k dvema osebam. Znati mora mečansko kuhati; imeti pa mera tudi veselje in spremnost se privaditi za boljše kuhanje. Znateva se tudi znanje vrtnarskega dela, sopomoč v hišnih opravlilih. Sprejme se same deklica, ki se ne strasi nobenega dela, ker imata kmeti tudi eno malo svinjo. Stalna dobra služba. Zglašati se najsmo dekleta, ki se rade na deželi in reflektrirajo na stalno službo. Zahotna se znanje slovenščine in nemščine in dobra spričevala. Lekarna Schwarz, Ljutomer, Štajersko.

Iščem pošteno, čedno, pridno dekle ket kuharico za vse poleg hišnje k dvema osebam. Znati mora mečansko kuhati; imeti pa mera tudi veselje in spremnost se privaditi za boljše kuhanje. Znateva se tudi znanje vrtnarskega dela, sopomoč v hišnih opravlilih. Sprejme se same deklica, ki se ne strasi nobenega dela, ker imata kmeti tudi eno malo svinjo. Stalna dobra služba. Zglašati se najsmo dekleta, ki se rade na deželi in reflektrirajo na stalno službo. Zahotna se znanje slovenščine in nemščine in dobra spričevala. Lekarna Schwarz, Ljutomer, Štajersko.

Vinčar, oženjen, najrajsi brez malih otrok, razumen in pošten, če mogejo z varčino, se sprejme letno jesen za velik vinograd v brežiškem okraju. Pegoji ustne. Poleg plade ima na razpolago oranico in svinjake ter mleko. Ponudbe na upravnosti tega lista pod „Vinčar“ št. 594.

Decimalne tehnicne na 50, 100, 150, 200 in 300 kil nosilnosti z ustrezi ali brez njih, dobavimo v najkrajšem času. Tehnice imajo trioglat podstavter ter so vsi železni deli ročno kosani. Za največjo natančnost tehtanja jamčimo. Dobavimo tudi vse druge velikosti in vrste tehtnic. Pravimo nadalje.

Žitne čistilnike (vratne mline) v različnih velikostih in sestav, na popolnejše konstrukcijo. Dobavimo ročne drobilne mline

na drobljenje zrnja in mletje mokre. Ti drobilni mlini so brez podstavca. Priradi se jih lahko na vsakem trdinem predmetu ter pa po uporabi poljubno shrani. Finost mletja se na prav jednostavnem način regulira. Napisite pod gesmom „izborni stroj“ do pisanje na upravnosti „Slov. Gospodarja v Mariboru“ ter navedite, kak stroj da želite. 518

Kmetovalci, pozor! Mlina za vsako vrsto žita, kateri melje moko in zdrob se naroči pri M. Šumer, Konjice. 296

Na prodaj novo zidanje smo in dvo nadstropne hiše v mestu, davka in občinskih doklad prosti z velikimi in majhnimi stanovanji proti solnemu obrnjene, se prodajo po lahkih pogojih. Vpraša se pri Jožefu Nekrep v Mariboru, Mozartstrasse št. 59.

Posestvo v največjih bližini mesta v hiši prostor za stranke (najmlajše), mlekarstvo, točilnica, želasic, lep sadni zelenjadni vrh, se takoj proda. Naslov pove upravnosti pod „Studenec pri Mariboru“ (znamka na odgovor). 600

Izbubila se je v soboto, 4. maja moška ura zapestnica na poti iz Velike Zimice do gostilne Sastav v Jablanah pri Sv. Barbara. Pošten najditelj se prosi, da jo odda preti nagradi pri A. Krepek. Sv. Lenart v Slov. gor. 12

Dobrohranjen drovprežec voz (kočija) se poceni preda. Maribor, Magdalenski trg 2. 695

Počevinasta otrečja kopalna posoda se zamenja za mlado kokosali za surove maslo. Maribor, Gospodska ulica št. 9. 628

Dvoje popolnoma usnjati gameti ali 1 kg prave kave se odda za 25 kg bele moke. Kasinogasse 4/1, Maribor. 628

Močna kuhinjska pestelj s pokovalom se odda za moko pri J. Bregr, Gospodska ulica 16. Maribor.

Doprnsa slika v naravni velikosti

se Vam pošlje, če mi pošljete fotografijo. Posnetek popolnoma podoben. Cena K 18.— Prosim naredila na Marko Ernst, Gradec, Klosterwies, 25, Partere. 569

RESTAVRACIJO, GOSTILNO

ali kavarno išče mlad par za najem ali na račun. Ponudbe pod »Restavracija L 1041« na anončno pisarno Jos. A Kienreich, Gradec.

(16 Kienr.)

Konjak.

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moći je staro vino-konjak že več stoletij znam kot priznane krepilno sredstvo, ki oživlja dan in telo. Pošilja 4 polliterske steklenice franko za K 88.— Vino belo in rdeči burgundec od 50 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 6-8 liter. Benedikt Herti, veleposetnik, grad Golč pri Kočevju, Štaj. 576

Slovenske gospodinje

so povsem znane kot modre in varčne in vendar se dalo glede na čistilna sredstva t. j. nadomeščila za milo prevarati od naših škodljivev, podpirajo s tem nam nasprotne narode v dvojno škodo.

Namenili sem se tem naše c. gosp. opozoriti na to, da je bolje zanestiti se na domačina, podpirati slovensko trgovino in industrijo, kar je tem bolj mogoče, ker jamčim, da postrežem vsakega s kar najboljšim nadomestilom mila po zmersni ceni. Razpošiljam po povzetku kar najboljši pralni prašek v zavojih po 5 kg za K 10.—

Prosim Vas Vašega zaupanja ter naročite še danes eno poštno posiljatev tega sredstva. Blago je iz vrstno. Mnogi, naši ciljem sovražni so že od nas Slovencev obogateli: mogoče se edločite dati svojemu domačinu vsaj skromen zaslužek. Naročite tako dokler še traja zaloga, Edvard Lackner, trg. agentura Celje (poštai predal).

600

KUPUJEM:

les za jame od 12 cm naprej nadalje mehak okrogel les, smrekovo lju-lansko i. blje, čreslo letosnje kostanjev les od 10 cm hrastov les naprej.

Prosim ponudbe s skrajnimi cenami, množin in navedbo roka za oddajo

VINKO VABIČ,
Žalec, 7 Južno Štajer.

Kulantno poslovanje, Takojne plačilo proti duplikatom,

(4 Mosse.)

POZOR!

Velika zaloga gotovih volnenih oblek za moške, dečke in obleke za birmo cajgnate obleke in hlače proti rabilnim listom (Bezugschein) še ceno prodaja

Ignacij Božič,

krojač za gospode in gospe,

Maribor, Tegethof-ova ulica št. 34, nasproti hotela „Stadt Wien“. 605

SOLZNA AVSTRIJA.

(3 pomnožen natis.)

Knjiga pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 27 bojničnimi pesnimi, stane s pošto vred 1 K 80 via. Knjiga „Pevaljodi slavec“ s 30 lepimi narodnimi pesmi stane 1 K 70 via. Pošilja se znesek v novih neoblaženih poštnih znakih ali pa po poštni nakaznici. Na brezplačni naročilni pisarni v Ljutomeru.

Dnevni red: 1. Poročilo načelnštva. 2. Poročilo nadzorništva o računu za leto 1917 in odobrenje istega. 3. Izločitev udov. 4. Slučajni predlogi.

V Ljutomeru, dne 12. majnika 1918.

Ludovik Babnik, načelnik

Miši-podgane stenice-ščurki

Izdelovanje in razpešljatev preizkušč radijalne učinkovitosti uničevalnega sredstva, za katere dohajajo vsak dan zahvalne pisma. Za podgane i. miši K 5—; za ščurke K 450; tinktura za stenice K 2—; uničevalcev med K 2—; prašek proti mrčevi K 150 in K 3—; sem spadajoči razprševalci K 120; tinktura proti ušem pri ljudeh K 120; mazilo za uši pri živini K 150; prašek za uši v obliki in perlu K 2—; tinkt

Cirilova Tiskarna v Mariboru vlijudne naznane vsem cenjenim odjemalcem, da je prisiljena od **zdaj naprej** pošiljati naročeno blago „priporočeno“, radi česar se bodo reči seveda podražile za 25. vin. Izgubi se namreč zdaj na pošti silno veliko posiljatev, da celih velikih zavojev, česar seveda pošta ne povrne. Zato prosimo, da cenj. odjemalci kolikor mogoče naročijo več reči skupaj da se ne izda preveč za nepotrebne poštine.

Molitveniki za birmance. Botri najrajši kupijo birmancu lep molitvenik za spomin. Prav je tako. Pa kje ga dobiti in kakšen naj bo? Kakor vsega, primanjkuje letos tudi molitvenikov, ker knigovezni skoraj nič več ne delajo radi pomanjkanja materiala. Radi tega nekaterih molitvenikov ni več dobiti. *Tiskarna sv. Cirila v Mariboru* še ima v zalogi in toplo priporoča nekaj sledenih prav primernih molitvenikov za birmance v različnih vezavah, vse z zlato obrezo s poštnino vred po poleg stoječih cenah:

Marija Kraljica vseh svetnikov po K 3·10; 3·30; 4·10. Marija varhinja nedolžnosti po K 2·90; 3·10; 4—; 5·50.

Rajski glasovi po K 2·90; 3·30; 3·80; 4·20.

Češčena si Marija po K 1·90; 2·90; 3·10; 3·40.

Skrbi za dušo po K 2·90; 3·10; 4·10; 4·20.

Duhovno veselje po K 3—; 4—; 4·30; 4·70; 4·90; 6·40; 6·80.

Ježus prijatelj otrok po K 2·90; 3·60; 3·80; 6·60.

Angelj varih po K 1·80; 2·20.

Kvišku srca po K 2·50; 3—.

V nebesa hočem (za male birmance) po K 1·70; 1·90.

Bogumila po K 3·90; 4·90.

Sv. Alojzij zaščitnik mladine po K 4·20; 5·60; 6·40.

Brez poštnine stanejo navedene knjige 40 vin. manj. Za birmance najbolj priporočamo „Duhovno veselje“, ali kakor se tudi imenuje: Pridi sv. Duh, ker obsega ravno nauk o sv. Duhu in razne pobožnostik Bogu sv. Duhu. Jako dober je tudi molitvenik; Sv. Alojzij, (za fante in dekleta) in Bogumila, (za večje deklice).

Naročili smo od navedenih knjig tudi boljše, dražje vezave, a še dozdaj sploh **nismo nič** dobili. Ako dobimo, jih še objavimo.

Ti molitveniki se lahko naročijo pri *Tiskarni sv. Cirila v Mariboru*. Doposlali se bodo priporočeno.

Naznanilo.

C. kr. avstrijski vojaški zaklad za vdove in sirote pod najvišnjim pokroviteljstvom Njegovega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva

zavarovalni oddelok

otvoril je za politične okraje: Celje, Gornjigrad, Konjice, Brežice, Slovenjgradec, Maribor, Ptuj, Ljutomer in Radgona

ekspoziture
s sedežem v Mariboru,
Viktringhof-ova ulica št. 25.

Barva za obleke

se dobiva pri slovenski tvrdki

Ivan Ravnikar,
Celje. 515

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice 1 K 50 v. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznalnih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“, Maribor, Glavni trg št. 15, blizu rotovža.

Zahvala.
Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerecem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro, kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Skorjanec.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1918.

Pohištvo

za spalne in jedilne sebe, knjižnice i. t. d., kuhinjska oprava, posamezne omare, pestelje, mize, stole, predalene omare iz mehkega in trdega lesa, otomani, spalni divani ter vse vrste lesenezenega, železnega in tapeciranega pohištva po nizkih cenah samo v trgovini

KAREL PREIS,
Stolni trg št. 6., Maribor.

Genki zastonj! Slobodno na ogled!
Rasplošiljam na vse strani pohištva. 345

Kdo trpi vsled podganske in mišje zalege

(tudi krtice, krte, bisam - podgane, kuhinjski ščurki, podgane, žuželke v kleteh), naj takoj piše ravateljstvu zavoda »Terror« za Avstrijo, Dunaj I., Werderorgasse 17. Uradno priporočen način za tiranja gorej omenjenih stvari. (5 Mosse)

Krapina- toplice letijo protin (Hrvatsko) reumo (trganje), Pojasnila i prospasti zastonj. padavico (Ischias). Dobra preskrba zagotovljena. (Kienz)

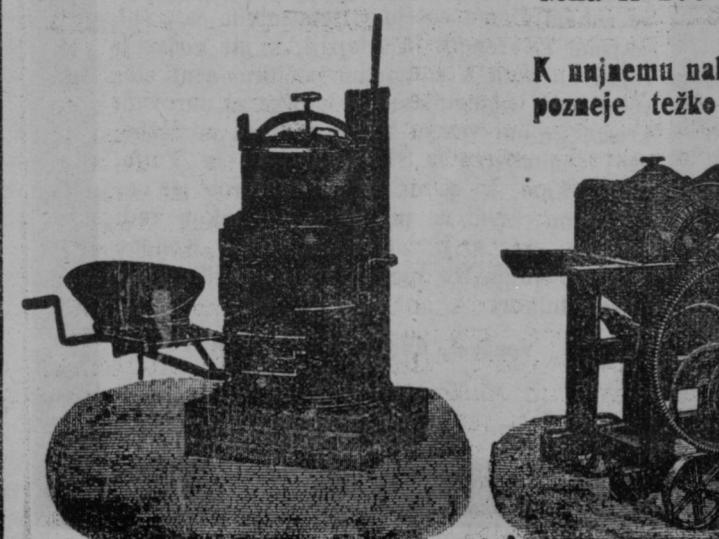
KOSEI Kdor hoče imeti **KOSEI**

KOSO! s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z laktoto kosi vsake vrste trave očeli dan, naj se obrne na tvrdko

J. KRAŠOVIC v ŽALCU

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih je tudi več tisoč že razpečala. — Za dobro kakovost kos se jamči. Cenik na zahtevo brezplačno. 555

KOSEI NAJNIZJE CENE! **KOSEI**

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emona

PRÍZNANO NAIBOLJŠE
pralni prašek

Dobiva se v vseh prodajalnah!

Žične ograje za ograjo vrtov in rešeta vseh vrst se dobijo pri izdelovalcu J. Antloga, Maribor, Zofijin trg, zrazen mestne tehtnici. 601

Srab, srbečico, garje

odstrani takoj dr. Emil Fleschevo originalno, postavno zavarovano „Skabofrom rjavo mazilo“.

Poskusni piskrček K 2·30, velika posoda K 4—, posoda za celo družino K 11—. Pri večjih naročilih za živali veljajo sledenje cene: 1 kg K 25—, 5 kg K 100—, 10 kg K 180—, 25 kg K 400—. Ekspedicija franko. Dobiva se edino le pri izdelovalcu: Dr. Emil Flesch, Kronska lekarna, Györ (Raab), Ogrsko.

Prva slovenska razpoljalnica svetovnoznanih srebrnojeklenih

KOS z znamko dvojni orel z mečem,

katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive, se toplo priporoča.

Za vsak komad se garantira. Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastonj! Kmetovalec, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!

Zahtevajte cenik! 403

Edina zaloga: Ad. Gaissa nasl.

Viktor Pilih, Žalec
v Savinjski dolini.

Zaloga in zastopstvo vsakvrstnih poljedelskih strojev

IVAN HAJNY,
MARIBOR OB DRAVI
Kokošinekova ulica 23

priporoča cenjenim posestnikom vsakvrstne mlatilnice, vitelne, slamořnice, žitne čistilne mline, sočivne in grozne mline, stiskalnice, sejalne in kobilne stroje, sesalke, reporeznaice, koruzne robkarje, pljuge, brane, motorje, črpalki za gnojnico i. t. d. Posebno priporočam pocinjene brzoparilnike v različnih velikostih, na željo s pripravo za žganje žgati.

Nadalje priporočam ročne drobilne mline s katerimi se lahko vsakvrstno žito melje na zdrob in fino moko. Cena K 100—, K 140—, K 160— in K 180— brez zaboja, kakor tudi večje vrste za vitelni pogon.

K najnemu nakupu tople priporočam, posebno stroje za mlatvo, ker bode pozneje težko dobiti ter bodo še dražji. Pojasnila se točno izvrše.

Končno naznanjam, da se nahaja moja pisarna in predajalna 480

od 1. maja t. l. naprej v
Tegethoff-ovi ul. 45.
nasproti glavnega kolodvora.

Hranilnica in posojilnica v Selnicu ob Dravi

registr. zadr. z neom. zav.,
vabi ude na

XI. redni občni zbor.

ki se vrši dne 2. junija popoldan ob 3. uri v posojilniških prostorih v župnišču.

Vrši se:

- Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zberu.
- Poročilo načelstva in nadzorstva in potrjenje rač. zaključka za l. 1917.
- Poročilo o izvršeni reviziji.
- Volitev nadzorstva.
- Sprememba pravil zaradi gospodarskega odseka.
- Slučajnosti.

Naprošenega imamo gosp. Vl. Pušenjaka, da nam obrazloži in poduci in poduci o gospodarskem zadružništvu, da bomo spoznali njega pravi pomen. Presimo toraj, naj se udeležijo tega občnega zbora vsi udje.

610 **Načelstvo.**

Vabilo na redni občni zbor Strojne zadruge v Cirkovcah, registrirana zadruga z omejeno zavezo, ki se vrši dne 26. maja 1918 ob 1/2 5. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva, 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1917. 3. Volitev načelstva in nadzorstva, 4. Čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 5. Slučajnosti.

613 **Načelstvo.**

A VII 211/18

OKLIC!

V zapuščinski zadvi Neže Sturmberger se bode

dne 18. maja 1918 dopoldne ob 8. uri prodalo na javni dražbi na licu mesta v Dravcih st. 18. sledče:

642 l starega vina izklicna cena	4 K pro liter
330 l novega vina	> > 4 K > >
330 l jabolčnice	> > 1 K > >

Cene se razumejo od kleti brez posode.

Izkupilo je takoj v roke sodnega odposlanca položiti. S tem gre vsaka nevarnost blaga na kupca. Vino je od kupca takoj prevzeti.

C. kr. okrajna sodnja Ptuj odd. VII.,
dne 8. maja 1918.

Bencin-motor se proda.

10 konjskih moči 1100 obratov v eni minut. Fabrikat „Dion de Bouton“ z Poš-evo vžigalnico. Cena 2800 K. Jakob Drevenski, p. Sterntal pri Ptiju.

Senzacionalna novost!

LURION
krema-vosek za čevlje.

V 5 minutah

more vsak od 1 komada Lurion krema-voska za čevlje skuhati četrt kilograma najboljše kreme za čevlje. Cena 2 K. Dobiva se povsod!

Montanwachs-Werke A.G.

Dunaj, IX. Nussdorferstr. 20.

MLATILNICE,

slamoreznice in druge poljedelske stroje prodaja po nizki ceni: Jos. Osolin, Laški trg. 586

Ročni mlini

za koruzo, pšenico rž, i. t. d., kateri meljejo vsako zrnje na najfinješo moko, dobavlja samo Češka tvrdka JIŘÍ FINKE, Prague II. 1957.

Trgovcem veliki popust. (7 Mosse)

Moštna esenca.

Z eno steklenico moštne esence 20 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobito uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinalni drožeriji Maks Wolfram, Maribor, Gospaska ulica 33.

565

V Prvi gorenjski razpošiljalnici

IVAN ŠAVNIK, Kranj se dobri

po celem svetu znana „Gorenjska kosa“, katera je izdelana iz fine, srebrno-jeklene tvarine. Lahka kot pero, z njo kosi lahko vsaka ženska.

Kdo še ni poskusil te neprekosljive kose, naj si jo naroči takoj, ker se je bat, da bodo pozneje zmanjkale. Za vsako koso se jamči.

Dolgot in cene kos so:

cm	50	55	60	65	70	75	80	85	90
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2	8	8 1/2	9
K 8.—	8.20	8.40	8.60	8.90	9.—	9.20	9.40	9.60	272

Trgovci pri večjem odjemu dobe popust.

Zahvala.

S potrim in žalostnim srcem naznamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naš blagi sin in brat

Jožef Dolajš,

kmetski sin in kot vojak pri Sv Jurju v Sl. gor.

dne 29. aprila v 20 letu svoje starosti spreviden s sv. zakramenti, doma mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se je vršil v sredo dne 1. maja 1918 zjutraj.

Vsem, ki so našega blagega pokojnika že na mrtvaškem odru tako redno in ga potem v obilnem številu obiskali in spremili k večnemu počitku, se iskreno zahvaljujemo, prečastiti duhovščini, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so izkazali ljubezen in sočutje, da so spremili blagega pokojnika še v tako obilnem številu na njegovi zadnji poti.

Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin!

Sv. Jurij v Slov. gor., dne 13. maja 1918.

611 Žalujoči starši, brat in sestre.

ZAHVALA.

Povodom smrti preljubljenega in nepozabnega moža in očeta

Mihaela Holobar,

ki je dne 27. aprila po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče popolnoma vdan v božjo voljo v Gospodu zaspal, nas veže dolžnost iskrene hvaležnosti napram vsem, ki so nam v tem mukepolnem času na kakoršenkoli način bili v pomoč. — Posebno se zahvaljujemo tukajšnjem preč. redovni duhovščini, ki je blagemu pokojniku s svojimi obiski v bolezni lajšala trpljenje ter ga tako slovesno spremila k zadnjemu počitku. Nadalje Bog plačaj tukajšnjim velečenjenim tržanom, posebno g. župánu Golobu in g. Kirbisu in drugim, ki so pri pogrebnu svetili in nosili, ter obema zastavonošema g. Pamplu in Vogrinu, kakor tudi pevecem in pevkam, ki so mu pri hiši žalosti in na pokopališču zapeli v slovo. Obilno povrni Bog vsem pogrebcem, ki so mu posodili zadnjo pot, ter vsem kropilcem, ki so ga prišli kropiti. — Priporočamo dragega pokojnika v molitev in hvaležen spomin.

Sv. Trojica v Slov. gor., 30. aprila 1918.

606 Žalujoči Holobarjevi.

Ročni mlín za žito

Moj originalni ročni mlín, ki je osobito prikladen za krupno žrmljenje, kakor za fino mlejte vsake vrste žita, napravljen je enostavno, ali pa za drugo trajanje s ločami za mlenje, kateri se mnogo izmenjava iz tvrdkine materjala, pa je skoro neistrošljiv. Neobhodno potrebno je

k hiši. Model 4 z ročnim kretalom za male poslove, težak 7 kg K 100, model za 5 kolača za ročni pogon za večje posle, težak okoli 12 kg K 120. Oprema iz Dunaja za naprej poslani znesek: Generalno zastopstvo.

MAX BÖHNEL, Dunaj, IV., Margarethenstrasse št. 77.